

Sjeldne fugler i Norge i 2004

Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF)

Så å si alle bonapartesnipper *Calidris fuscicollis* i Norge blir sett på sommeren med juli som beste måned. Dette individet dukket opp på Lista 4.7 og var eneste observasjon i Norge i 2004. Foto: Gunnar Gundersen.

Kjell Ruud Mjøsnes, Vegard Bunes, Tor Audun Olsen & Kjetil Aa. Solbakken

Dette er årsrapport nr. 29 og meddelelse nr. 30 fra NSKF. Rapporten inneholder først og fremst funn fra 2004, men en del eldre funn er også inkludert.

Saksbehandling

Observasjonene som presenteres her har blitt ferdigbehandlet på møter på Lista i mars 2005 og på Haver i Rogaland i november samme år. I tillegg ble en hel del eldre avventingssaker samt noen regulære saker fra 2004 behandlet på et møte på Mølen i april 2006 som ellers var avsatt til ordinære saker fra 2005. Noen få saker som presenteres her har fått endelige kjennelser

etter mailrunder mellom komiteens medlemmer. I løpet av disse tre møtene og mailrundene behandlet NSKF i overkant av 400 saker, svært mange av disse var eldre avventingssaker som det av ymse grunner tok lang tid å komme frem til en kjennelse på. I denne rapporten presenteres 364 saker. De godt 40 sakene som ikke er kommet med står enten fremdeles på avventing, eller så er de trukket av observatørene.

Det relativt høye antall saker som fremdeles står på avventing skyldes først og fremst mange vanskelige identifikasjonsmessige problemstillinger der komiteen trenger mer tid før vi kan avsi en kompetent kjennelse. Vi kan for

eksempel nevne sædgåsproblematikken, antatte hybrider mellom polarmåke- og gråmåke og den nysplittede polargåsa. En del saker står også på avventing fordi den innsendte dokumentasjonen ikke er bra nok eller mangler. Og her er det på sin plass med å gjenta oppfordringen til enkelte rapportører om å skjerpe kvaliteten på sakene de sender inn. Altfor mange saker som kommer oss i hende er mildt sagt ufullstendige både hva gjelder belegg, beskrivelse, datointervall etc. Prøv å få med så mye informasjon som mulig i hver sak. Husk at NSKF ikke bare skal ta stilling til arts-tilhørighet, vi skal også prøve å komme frem til noe vettugt både med tanke på kjønn/alder og ofte også underartstilhørighet. I tillegg må vi ofte ta vanskelige skjønsmessige avgjørelser på hvor mange individer som var involvert i et års forekomst. Klokkeslett og trekkretning kan således være meget relevante opplysninger. Forskjeller i drakt mellom to individ av samme art er ikke relevant med tanke på artsidentifikasjonen, men ofte helt avgjørende for individidentifikasjonen.

Noen hovedtrekk fra forekomsten

I denne rapporten presenteres 223 godkjente saker fra 2004 (tabell 1). Dette er en nedgang i forhold til hva vi oppnådde i 2003, men likevel ett av de høyeste tallene i NSKF sin historie. Hele 76 godkjente saker fra før 2004 viser også at rapporteringsmengden har vært bra. Hele 22 saker er henlagt. Over halvparten av disse gjelder såkalte østlige gulerler. Selv om NSKF fortsatt ønsker å få inn beskrivelser av østlige gulerler har vi inntil videre valgt å henlegge disse. Grunnen for dette er at det pr. dags dato ikke finnes god nok identifikasjonskunnskap for sikkert å kunne bestemme disse fuglene. Forhåpentligvis vil ny og bedre kunnskap gjøre dette mulig i årene som kommer. Det er derfor svært ønskelig å ha tilgjengelig funnmaterialet hos NSKF. I tillegg presenteres 47 saker som av en eller annen grunn ikke er godkjent. Vi håper folk fortsetter å sende inn eldre saker, men oppfordrer selvsagt først og fremst alle til å holde rapporteringsfristene slik at vi kan få med flest mulig funn i rett rapport.

Hvis vi ser nærmere på den geografiske fordelingen av antall godkjente funn presentert i denne rapporten er det igjen Rogaland som har flest funn tett etterfulgt av Vest Agder (tabell 1). Disse to fylkene alene står for nesten halvparten av alle funn. Sør-Trøndelag har tredje flest antall funn tett fulgt av Nordland. Nederst på lista ligger Sogn og Fjordane uten funn. Det er likevel gledelig at Sogn og Fjordane nå har pustet støvet av LRSK,

noe som allerede har gitt ringvirkninger i forhold til rapportering til NSKF. Det er også gledelig at observatører, og ikke minst LRSK, i flere fylker jobber med å sende inn eldre saker. Dette bidrar til å komplettere tidligere års funnstatus.

Rapportåret 2004 var et gjennomsnittlig år for de fleste arter uten noen eksepsjonelle invasjoner, kanskje med unntak av sabinemåke *Larus sabini* (16 funn). Vi opplevde nest beste år for amerikakrikkand *Anas carolinensis* (10 funn) og årsbeste for bieter *Merops apiaster* (7 funn av 8 individer) og kaspimåke *Larus cachinnans* (4 funn og dobling av funnmassen). Av andre funn nevnes Vestfolds tredje og Norges fjerde slangeørn *Circaetus gallicus*, Norges sjette sandterne *Sterna nilotica*, femte gråseiler *Apus pallidus*, andre hvitvingelerke *Melanocorypha leucoptera* og andre furusanger *Phylloscopus orientalis*. Fem funn av seks hvitvingesvarterne *Chlidonias leucopterus* og to funn av gulltrost *Zoothera dauma* er også over normalt.

Nye arter for Norge

Totalt presenteres fem nye arter som er nye på den norske A-listen hvorav alle er fra 2004. Med dette er den offisielle norske fuglelisten på 471 arter. Inkludert i denne listen er funn i kategori A-C.

De nye artene på den norske A-listen er gulbrystsnipe *Calidris bairdii* fra Røst, Nordland 31.5, tøyleterne *Sterna anaethus* fra Hamningberg og Sandfjord, Finnmark 6.7, tykknebsanger *Acrocephalus aedon* fra Utsira, Rogaland 6. og 8.10, bleksanger *Hippolais pallida* fra Titran, Sør-Trøndelag 12.9 og sultansanger *Sylvia crassirostris* fra Sula, Sør-Trøndelag 3.-8.10.

Systematikk

NSKF følger anbefalinger fra Association of European Records and Rarities Committees / Taxonomic Advisory Committee (AERC/TAC) når det gjelder taksonomisk status. For en nærmere redegjørelse se vår hjemmeside <http://www.nskf.org> og <http://www.aerc.eu>. I 2003 anbefalte AERC/TAC endringer i den systematiske rekkefølgen for fugl. Denne anbefalingen har NSKF fulgt fra og med rapporten for 2003. Endringene innebærer at andefugler (Anseriformes) plasseres fremst i den systematiske rekkefølgen etter struter (Galloanserae), samt at den interne rekkefølgen hos slektene *Acrocephalus* og *Sylvia* endres. For en nærmere redegjørelse se De Smet (2003).

Tabell 1. Fylkesvis fordeling av godkjente funn oppsummert i denne rapporten.

Number of accepted records in this report

Fylke	< 2004	2004	Sum
Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder	0	1	1
Havområdene utenfor norskekysten N	0	0	0
Havområdene utenfor norskekysten S	0	1	1
Finnmark	1	9	10
Troms	0	3	3
Nordland	5	19	24
Nord-Trøndelag	2	2	4
Sør-Trøndelag	19	10	29
Møre og Romsdal	10	11	21
Sogn og Fjordane	0	0	0
Hordaland	1	8	9
Rogaland	12	67	79
Vest-Agder	12	39	51
Aust-Agder	1	1	2
Telemark	7	10	17
Vestfold	5	7	12
Buskerud	0	2	2
Oppland	0	2	2
Hedmark	0	5	5
Oslo og Akershus	0	9	9
Østfold	1	17	18
Totalt	76	223	299

Innleveringsfrist

Observasjoner som ønskes publisert i førstkomende NSKF-rapport må være mottatt av NSKF innen 1. februar året etter observasjonsåret. For observasjoner som sendes via LRSK er rapporteringsfristen fra LRSK til NSKF 15. februar. Bruk fortrinnsvis NSKFs rapporteringsskjema som du finner sammen med øvrig informasjon på komitéens hjemmeside: <http://www.nskf.org>.

Observatørnavn

Under opplistingen av observatørnavn bak godkjente funn i rapporten blir hovedobservatøren(e)s navn ført opp først og uthevet med * foran navnet. Resten av observatørene blir deretter listet opp i tilfeldig rekkefølge. Dersom ingen hovedobser-

vatør er angitt i rapporten, listes observatørene opp i tilfeldig rekkefølge, ofte med rapportør først dersom han er medobservatør.

Råd til observatørene

Stadig flere beskrivelser og dokumentasjon sendes inn elektronisk. Dette ser NSKF på som svært positivt da komiteen jobber med å digitalisere mest mulig av arbeidet. Digitalisering av NSKF er både tid og ressursbesparende, og ikke minst miljøvennlig. Ved innsending av beskrivelser er det en stor fordel om man bruker NSKF sitt rapporteringsskjema. Dette kan lastes ned fra www.nskf.org. Dette forenkler rapportering, saksbehandling og arkivering, og er en kvalitets sikring for at beskrivelsene blir mest mulig komplette. Unngå helst å bruke skjema

som er ment for rapportering til LRSK da disse i mange tilfeller skiller seg vesentlig fra NSKF-skjemaet. Digitale bilder i lav oppløsning kan gjerne limes inn i beskrivelsen sammen med beskrivende tekst, men vi ønsker samtidig å få inn høyoppløselig dokumentasjon som vedlegg. Helst flere bilder der det finnes. Dette er viktig for at NSKF skal kunne gjøre en best mulig saksbehandling. Henvisning til bilder på Internett er ikke holdbart da slike linker ofte endrer adresse og web-bilder ofte er av svært lav oppløsning.

Det er også svært viktig at rapportører tar seg bryet med å få med flest mulige detaljer omkring funnet. Det gjelder i første rekke å få med hele funnperioden for fugler som observeres mer enn en dag.

NSKF ønsker å unngå samlebeskrivelser av klare separate funn. Separate funn bør rapporteres individuelt. Det vil ellers være svært vanskelig for NSKF å kunne gjøre individuelle vurderinger samtidig som det fort skaper en uoversiktlig funnstatistikk. Ved tilfeller der flere individer av en art er observert på samme lokalitet over et gitt tidsrom er det greit å oppsummere alle individene fra en og samme dag og lokalitet i en rapport, mens det kreves en ny rapport ved nye observasjoner på antatt nye individer på en ny dato. Funnomstendighetene (avstand, lysforhold o.l.) bør beskrives for hvert enkelt individ. I tilfeller der rapporter sendes inn flere år etter observasjonen er gjort, bør det vedlegges kopi av feltnotater.

Komiteen setter stor pris på å få melding om eventuelle mangler ved funn som presenteres i rapportene, slik at disse kan bli rettet opp. Dette kan unngås dersom rapportører er nøye med å få med alle detaljer omkring observasjonsperiode, lokaliteter og andre funnomstendigheter. Vi vil derfor henstille observatører og de respektive LRSK om å ta det lille ekstra bryderiet det er å sjekke med andre observatører for å sikre at saken er fullstendig i forhold til detaljer som funnperiode, lokaliteter og lignende før den blir oversendt NSKF. Dersom det finnes dokumentasjon av det aktuelle funnet er det observatørens jobb å sørge for at denne kommer NSKF i hende, helst sammen med resten av sakspapirene. For ringmerkede fugler ønskes både ringnummer og biometri.

NSKFs sammensetning og arbeid

Det ble avholdt to møter i NSKF både i 2005 og

2006. I 2006 bestod NSKF av Andreas Gullberg (Akershus), Geir Klaveness (Oslo/Vestfold), Nils Helge Lorentzen (Vest-Agder), Tor Audun Olsen (Vest Agder/Rogaland), Kjell Ruud Mjølshnes (Rogaland), Kjetil Aadne Solbakken (Sør-Trøndelag) og Vegard Bunes (Buskerud/Vest-Agder) (sekretær). Kjetil Aa. Solbakken fungerer også som komitéens webredaktør. På websiden (www.nskf.org) finnes det meste av informasjon om NSKF, inkl. historie, arbeidsmetoder, råd og vink om hvordan man skriver en rapport, liste over hvilke arter som skal rapporteres, nedlastbart rapporteringsskjema, referater fra møter m.m.

Forklaring til presentasjonen av funn og forkortelser brukt i rapporten

I den påfølgende oversikten er oppsettet gjort i følgende system: (1) fuglens norske navn, (2) vitenskapelig navn, (3) antall funn/individer i parentes (funn/individer før rapportåret - funn/individer i rapportåret 2004), (4) eventuell årstalls- og områdebegrensning av 3), (5) eventuell hekking, (6) år, (7) fylke, (8) antall, alder, kjønn og funnomstendigheter, (9) lokalitet og kommune, (10) funndato, (11) * bak funndato angir positivt belegg, og en klamme med symbol som angir beleggets form (F - fotografi, V - video/filmopptak, L - lydopptak og D - drept/funnet død, om den er innsamlet og hvor den i så fall er oppbevart), (12) observatør(er), med hovedobservatør(er) nevnt først og uthevet med *, (13) utbredelsesområdet grovt angitt i parentes og (14) funnkommentarer. Ringmerkede individer merkes med forkortelsen rm.

Antall funn og individer er vurdert skjønnsmessig i de tilfeller der det kan være samme fuglen som har opptrådt på flere forskjellige lokaliteter eller det har vært mer enn ett funn av en art på samme lokalitet. NSKFs vurdering angis slik: Mulig samme fugl(er) - regnes som forskjellige individer og teller som to eller flere funn. Trolig samme fugl(er) - regnes som ett funn. Samme fugl(er) - regnes som dokumentert eller overveiende sannsynlig at det dreier seg om samme fugl og regnes som ett funn.

Aldersangivelser følger kalenderåret, 1K betyr således en fugl i sitt første leveår, 1K+ antyder alder ukjent (første leveår eller eldre), 2K+ en fugl i sitt andre leveår eller eldre osv. Også fjærdraktssystemet er benyttet der dette er mer praktisk, f.eks. pull. = pullus (dununge før første fjærdrakt), juv. = juvenil (en «fornorsking»/forkorting av *juvenilus* som betyr flygedyktig

ungfugl i sin første komplette fjærdrakt), subad. er forkortelse for *subadultus*, en fugl som er eldre enn *juvenil* men ennå ikke i voksen drakt og ad. = adult, forkortelse for *adultus* som betyr en voksen utfarert fugl (kan være sommer- eller vinterdrakt).

Godkjente saker *Accepted records*

Rødhalsgås *Branta ruficollis* (16/18 - 0)

2002 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Rørvikvågen, Vigra 2.-22.9*(F) (F.Grønningsæter m.fl.).

(Vest-Sibir, spesielt Taimyrhalvøya; overvintrer i Sørøst-Europa). Fuglen er vurdert å være den samme som senere tilbrakte tre dager på Lista (Bunes *et al.* 2004) og teller derfor ikke som nytt funn.

Amerikablesand *Anas americana* (14 - 2)

1992 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ ♂ Nerlandsbukta, Fræna 19.-21.6 (E.Grønningsæter).

2004 HEDMARK: 2K+ ♂ Åkersvika, Hamar 2. og 8.5*(F) (J. Bekken). 2K+ ♂ Horne, Stange 8.5 (A.Tøråsen).
HORDALAND: 2K+ ♂ Herdla, Askøy 23.10-13.11*(F) (*E.N.Adolfsen, E.Frantzen, L.Frantzen m.fl.).

(Nord-Amerika). Arten er ikke påvist i landet siden 2000. Ny art både for Hedmark og Hordaland. Observasjonene fra Hedmark regnes som ett funn. De fleste amerikanske endene blir påtruffet stadig hyppigere i Storbritannia, så også amerikablesand selv om bestandsutviklingen i de østlige delene av USA og Kanada ikke er hyggelig lesning (bl.a. Bryant 1997). Artens status i Storbritannia og Europa for øvrig frem til 2001, gode tips om identifikasjon av ungfugler og hunner og en gjennomgang av hybridproblematikken i forhold til brunnakke er oppsummert av Votier m.fl. (2003). Herdla-andrikken er avbildet på side sju i FeltOrnitologens årbok 2004.

Amerikakrikkand *Anas carolinensis* (54 - 10)

2004 HEDMARK: 2 2K+ ♂ Moelv, Ringsaker 16.-20.4*(F) (2 ind. kun 18.4) (*P.J.Hagevik, G.Einrem m.fl.).

OSLO OG AKERSHUS: 2K+ ♂ Tuentangen, Nordre Øyeren, Fet 3.4 (*T.Aspelund, K.Trogstad, Ø.Syvertsen m.fl.).

VESTFOLD: 2K+ ♂ Ilene, Tønsberg 8.4*(F) (*S.Eide, A.Hangård m.fl.).

ROGALAND: 2K+ ♂ Nese, Klepp 20.4*(F) (M.Eggen m.fl.). 2K+ ♂ Kvasseheim, Hå 20.4*(F) (K.R.Mjølshes). 2K+ ♂ Grudavatnet, Klepp 24.5-1.6*(F) (E.S.Nilsen m.fl.).

HORDALAND: 2K+ ♂ Sandvin, Odda 18.4*(F) (*I.Måge, R.Voie). 2K+ ♂ Kjøl, Bømlo 5.6*(F) (O.Hallaråker).

MØRE OG ROMSDAL: 2K+ ♂ Makkevika, Giske 24.1 og 7.2*(F) (*T.C.Michaelsen, F.Grønningsæter m.fl.).

(Nord-Amerika). Fuglene på Moelv ankom trolig ikke sammen og observasjonene teller som to separate funn. Fuglen på Kvasseheim ble oppdaget omtrent samtidig med fuglen på Nese, Orrevatnet, og dermed kan vi med sikkerhet si at det dreier seg om to forskjellige individer på Jæren denne dagen. Ellers er det vanskelig å si noe sikkert om hvor mange hanner som fartet rundt i landet denne våren, men vi har valgt å betrakte alle funnene separat. Vinterfunnet fra Giske er bare det andre fra denne årstiden i landet. Totalen i 2004 var respektable 10 individ, en sum bare slått av toppåret 2000 som hadde 11 funn (Mjøs *et al.* 2001, Solbakken *et al.* 2003). I Sverige ble 15 hanner sett i 2004 (Strid *et al.* 2005).

Blåvingeand *Anas discors* (6 - 0)

2003 VESTFOLD: 2K+ ♀ Borrevannet, Horten 5.-7.5*(F) (*K.Johannessen, A.Hangård, C.Lie m.fl.).

(Nord-Amerika). Med unntak av to funn fra Jæren (♂♂ i 1998 og 2002), foreligger det ingen tidligere observasjoner fra de sørlige delene av landet. Funnet fra Borrevannet er også det første av en levende hunnfugl, i det den eneste hunnen som er påvist i landet fra før, ved Longyearbyen på Svalbard ultimo mai 1996, ble funnet død (Høyland *et al.* 2000). Alle funnene er fra perioden mai-juli og fuglen på Borrevannet er den tidligste i landet hittil. Selv om funnfrekvensen for denne nordamerikanske anda har tatt seg ørlite opp de siste åra ligger vi fremdeles et stykke bak våre naboland. Sverige kan skilte med 22 funn (Hellström 2005), mens danskene har hatt arten på besøk 16 ganger (Amstrup *et al.* 2005).

Rødhodeand *Netta rufina* (15/19 - 1)

1998 VESTFOLD: 2K+ ♂ Presterødkilen, Tønsberg 14.4 (S.Eide).

2004 HEDMARK: 2K+ ♀ Nugguren, Kongsvinger 21.9 (J.Langbråten).

(Europa og Sentral-Asia). Årets fugl er den første i landet etter årtusenskiftet. Arten er vanlig i fangenskap i Nord Europa, men NSKF har inntil videre valgt å betrakte fugler uten åpenbart fangenskapspreg som spontane.

Ringand *Aythya collaris* (15 - 1)

2004 ROGALAND: 2K+ ♂ Orrevannet, Klepp 8.5*(F) (M.Dagsland m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til Sentral-Amerika). Etter at arten var totalt fraværende i landet fra 1992 til 2000 har det løsnet litt de senere år. Dette er det femte funnet i landet siden 2001, men man må helt tilbake til 1986 for å finne forrige observasjon fra Rogaland. Da ble en hunn sett blant annet i Orrevannet i mars (Clarke 1991).

Brilleand *Melanitta perspicillata* (48/49 - 1)

2004 TELEMARK: 3K+ ♂ Jomfruland, Kragerø 30.10*(F) (*E.Edwardsen, F.Haga). VEST-AGDER: 3K+ ♂ Husebybukta, Farsund 1.1-1.5 og 9.10-31.12*(F) (T.A.Olsen, V.Bunes, G.Gundersen, K.Olsen m.fl.). 3K ♂ Husebybukta og Lomsebukta 1.1-1.5 og 6.11-31.12*(F) (T.A.Olsen, V.Bunes, G.Gundersen m.fl.).

(Nord-Amerika). De to fuglene fra Lista er returnerende individer og teller derfor ikke som nye funn. Vinteren 2004/2005 var disse to hannene tilbake for sin hhv. 15. og tredje overvintring på lokaliteten.

Ringnebbdykker *Podilympus podiceps* (2 - 0)

2003 ROGALAND: 3K+ Tornesvatn, Haugesund 20.3-23.4*(F) (*J.K.Ness, O.K.Bjørnstad, F.M.Jacobsen).

(Nord-Amerika). Regnes som samme individ som ble sett på samme lokalitet både i mai og fra september til november i 2002. Det som høyst sannsynligvis var fuglen fra Tornesvatnet flyttet seg til Smukkevatnet på Jæren der den hekket sammen med en dvergdykker sommeren 2002. Se for øvrig Bunes *et al.* (2004).

Svarthalsdykker *Podiceps nigricollis* (29/39 - 1/2)

2003 VEST-AGDER: 2 2K+ ♂ + ♀ Nesheimvannet, Farsund 2.5 (*R.Tømmerstø, *J.Mjåland,

J.M.Abrahamsen, V.Bunes m.fl.). ØSTFOLD: 2K+ Kurefjorden, Rygge 3.10-5.11*(F) (*P.A.Johansen, I.M.Eriksen, R.Botnermyr, m.fl.). OPPLAND: 2 2K+ ♂ + ♀ Dokkadeltaet, Nordre Land 1.-3.5*(F) (E.Frantzen, L. Frantzen). ROGALAND: 2K+ Bjårvatnet, Hå 2.-3.4*(F) (*K.R.Mjølunes, M.Dagsland, M.Kersbergen m.fl.). 2K+ Vasshusvatnet, Klepp 7.-11.5*(F) (*K.R.Mjølunes, M.Eggen, G.Kristensen m.fl.). 2K+ Ergavatnet, Klepp 11-24.4*(F) (M.Dagsland m.fl.). 1-3 2K+ Harvelandsvatnet, Sola 7.5-20.7*(V) (M.Eggen, M.Dagsland, E.Ween m.fl.).

(Europa nord til Sverige og Danmark, Asia, Nord-Amerika). Paret på Lista kan være identisk med hekkfuglene fra Jæren samme år, men vi har valgt å betrakte funnene separat. Den voksne fuglen i Kurefjorden er et returnerende individ. Paret i Dokkadeltaet er første innsendte observasjon herfra siden 1999, lokaliteten har trolig potensial til å huse opptil flere hekkende par. Minst tre voksne og mobile fugler på Jæren også i år, men dessverre tyder ingenting på at de hekket. Ingen av disse ansees som nye i forhold til i fjor. Fuglen på Bjårvatnet er den tidligste vårfuglen noensinne. Tre fugler ble sett sammen på Harvelandsvatnet i Sola 26.6 og 18.7.

Svartbrynalbatross *Thalassarche melanophris* (13-1)

2004 NORDLAND: 2K+ Myken, Rødøy 1.10 (T.Kolaas).

(Havområder sørlige halvkule). Dårlige bilder av fuglen foreligger, men funnet er godkjent på bakgrunn av beskrivelsen. De fire siste årene er funnmassen for denne mytiske kjempen nesten doblet. Det ble i sist rapport feilaktig informert om at 2003 var det første året med mer enn ett funn. Også i 2001 ble to individ av arten observert (Solbakken *et al.* 2003, Bunes *et al.* 2004).

Storlire *Puffinus gravis* (48 - 0)

2003 MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Ona, Sandøy 21.9 (T.H.Hansen).

(Tristan da Cunha, Goughøya og Falklandsøyene; utenom hekkesesongen i store deler av Atlanterhavet). Det første funnet av arten siden 1999 da en fugl ble sett på Utsira 30.8 (Solbakken *et al.* 2003). Tross økt observatørdekning, bedre optikk og bedre identifikasjonskunnskaper blant ornitologer flest, kan vi se en nedadgående trend når det

gjelder registreringer av denne ettertraktede lira. Også på Shetland er storlira blitt sjeldnere de siste 20 årene (Pennington *et al.* 2004). Bestandene i hekkeområdene virker ikke å minke, snarere tvert imot. Oppdaterte estimater på opptil 8 millioner hekkende par i Sør-Atlanteren (New England seabirds) gir lite mening til den tilsynelatende nedgangen i hjemlige farvann. Kanskje må man søke forklaringen i sviktende næringstilgang i de nære kystområdene? Storlira er en kjent oppportunist som gjerne følger fiskefartøyer og forsyner seg av avfall derfra. Med overgangen fra en masse mindre kystfiskefartøy til store fabrikktrålere er denne «grisete aktiviteten» for en stor del flyttet lengre ut på havet.

Balearlire *Puffinus mauretanicus* (16 - 2)

- 2004 ØSTFOLD: 1K+ Botnerhaugen, Rygge 13.-14.9*(F) (*R.Botnermyr, P.Buertangen, M.Olsen, G.Feragen).
MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Ona, Sandøy 23.9 (T.H.Hansen).

(Middelhavet. Utenom hekkesesongen regelmesig nord til kysten av Storbritannia). Ny art for Østfold og samtidig den første observasjonen av arten inne i Oslofjorden. Aldri før er balearlire sett over flere dager i norske farvann. Fuglen ble digiskopet den 14. og sikkert artsbestemt først etter studier av bildene. Funnet er således et godt eksempel på hva utviklingen innen digitalt foto har betydd for feltornitologien. Funnet fra Ona illustrerer nok en gang hvilke ekstraordinære kvaliteter denne lokaliteten har når det gjelder sjøfugltrekk. Det er tredje gangen arten sees her. Balearlire ble etter anbefalinger fra AERC i 2002 splittet fra middelhavslire *P. yelkouan* (Sangster *et al.* 2002a & b). Denne arten finnes i det østlige Middelhav og oppsøker i langt mindre grad enn balearlire vestligere og nordligere farvann. Middelhavslire var tidligere det norske navnet på artsparet og dette kan ha skapt litt forvirring. Alle de 18 norske funnene dreier seg om balearlire. Et fremtidig norsk funn av middelhavslire er ikke umulig, men arten er svært lik havlire *P. puffinus*. Identifikasjonsproblematikken gjøres grundig rede for av Gutiérrez (2004).

Rørdrum *Botaurus stellaris* (74/78 - 2)

- 2003 VEST-AGDER: 2K+ Prestvannet, Farsund 2.1 (G.Grimbsby).
ROGALAND: 1K+ Bjårvatnet, Hå 3.11 (J.Grønning, R.Edvardsen).
2004 ØSTFOLD: 2K+ Sorgenfri, Fredrikstad 3.5*(F) (*S.Engebreetsen, P.-A.Johansen,

T.A.Andersen, J.R.Asbjørnsen m.fl.).
ROGALAND: 1K+ Orreosen, Klepp 21. 11*(F) (*R.Mangernesnes, *M.Kersbergen, M. Dagsland m.fl.).

(Eurasia fra Spania/Storbritannia/Danmark til Stillehavet og Afrika). Funnene fra Vest-Agder og Rogaland i 2003 fører totalsummen dette året opp i rekordhøye åtte individer. Fuglen fra Bjårvatnet var tidligere underkjent (Mjølshnes *et al.* 2005), men etter ny innsendelse er kjennelsen endret. Forekomsten i 2004 er den svakeste siden 1999.

Silkehegre *Egretta garzetta* (42/44 - 2)

- 1998 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Rokstad, Smøla ultimo mai – primo juni (E.L.Dahl m.fl.).
2004 OSLO OG AKERSHUS: 2K+ Gressholmen og Engervann, Oslo og Bærum 30.5*(F) (*E. Roualet m.fl.).
VEST-AGDER: 2K+ Lista fyr, Farsund 31.5*(F) (M.Eggen m.fl.).
ROGALAND: 2K+ Vaulen, Brusand, Hå 31.5*(F) (*T.Bentsen, *E.S.Nilsen, K.R. Mjølshnes m.fl.).

(Eurasia, Afrika og Australia). Fuglen fra Smøla i 1998 kan være samme som besøkte Herdla tidligere i mai dette året, men funnet regnes likevel som nytt. Silkehegra på storbybesøk var den første i Oslo og bare den andre fra rapportområdet Oslo og Akershus. Fuglen fra Vest-Agder ble sett trekkende mot nordvest og ble funnet igjen et par timer senere på Jæren. Observasjonene teller derfor naturlig nok kun som ett funn. Fenomenet med hegre-fugler som trekker forbi Lista, men slår seg ned på Jæren noen timer senere er velkjent. Så sent som i 2003 ble en egretthege fulgt på samme måten (Mjølshnes *et al.* 2005). Fuglen i Oslo og Akershus ble datomessig sett nært opp til fuglen på Lista og Jæren, men betraktes likevel som et annet funn. Funnet fra Lista fyr er det femte herfra på like mange år, og er et solid vitnesbyrd på hvilke kvaliteter denne trekklokaliteten har. Over en tredjedel av de norske funnene av arten stammer fra Jæren. For bare noen få år siden var denne andelen over 50%. Grudavatnet og Orrevatnet er de lokalitetene i landet som ved siden av Listalandet har hatt arten på besøk flest ganger. Funnet fra Brusand i Hå er således atypisk og bare det andre funnet fra kommunen. Førstefunnet fra Hå kommune, fra Søylandsvatnet 13.6-30.7.1986 er tidligere publisert som fra Time kommune, for øvrig en gjengangerfeil i ymse litteratur (Bentz 1988).

Egretthege *Ardea alba* (86/88 - 3)

- 2001 SØR-TRØNDELAG: 2K+ Svellingen, Frøya 22.4 (O.Frengen).
- 2002 ROGALAND: 2K+ Nord-Hidle, Finnøy 30.4*(F) (I.Hidle).
- 2003 MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Hopen, Smøla 29.11-31.12*(F) (*V.Myrhaug, F.Grønning-sæter, P.Hopshaug).
- 2004 ROGALAND: 2K+ Håelva, Fosse og Vaulen, Brusand, Time og Hå 22.1-20.3*(F) (*B.M.Hovelid, K.R.Mjølshnes, M.Kersbergen). 2K+ Bjårvatnet, Hå 4.-9.5*(F) (K.R.Mjølshnes m.fl.).
HORDALAND: 2K+ Tjeldstø, Øygarden 11.-15.1*(F) (*A.Kårbø, F.Falkenberg, E.N. Adolfsen).
MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Hopen, Smøla 1.1-2.1*(F) (*V.Myrhaug, F.Grønning-sæter, P.Hopshaug). 2K+ Surnadal, Surnadal 14.-16.4*(F) (*T.Ålbu, Ø.Ålbu, J.Heggset).
NORDLAND: 2K+ Røstlandet, Røst 3.6*(F) (B.Berg). 2K+ Skogvoll, Andøy 25.6*(F) (*E.Bergersen, B.Røsshag).

(Nesten kosmopolitisk, men svært lokal utbredelse i Europa). Egretthegra fra Frøya kan være identisk med en som dukket opp i Bjugn en måned senere (Solbakken *et al.* 2003). Observasjonen teller likevel som et nytt funn, og er det første i Sør-Trøndelag. Med nok et funn fra 2002 er totalsummen dette året oppe i ni individer, som bare er ett mindre enn toppåret 2001. Fuglen fra Møre og Romsdal høsten 2003 og like etter årsskiftet kan sees i sammenheng med opptreden av arten både i Sveio, på Tjeldstø og senere flere steder på Jæren senhøstes 2003 og vinteren 2004. Det er ikke overlapp datomessig på noen av observasjonene. Dog kan spredningen av funn både tidsmessig og geografisk tyde på at mer enn én egretthege har fristet skjebnen i vinter-Norge. Vi har derfor valgt å anta at to egretthegeer fartet rundt. Vinterfunnene sprenger alle ekstremumstider. Arten er påtruffet i alle landets fylker (også Svalbard) og i alle årets måneder. Fuglen på Bjårvatnet i mai frekventerte de samme områdene som en av Norges to første overvintrende egretthegeer, men det lange tidsrommet i mellom observasjonene samt gunstig ankomstsvær i begynnelsen av mai gir dette individet status som nyankommet. Fuglen fra Røst var øyas andre. Hegra på Andøy ansees som trolig samme som på Røst og teller ikke som ny.

Svartstork *Ciconia nigra* (29/32 - 1)

- 2004 ROGALAND: 2K+ Åsane og Matningsdal, Hå 9.5*(F) (I.Sleveland, G.Krone m.fl.).

(Øst-Europa vest til Tyskland og Danmark). Svartstorken i Hå på Jæren ble skremt opp langs en bekk i et bortgjemt dalføre som svært sjelden besøkes av fuglekikkere. Heldigvis trivdes den godt nok i området til at den ble der et par timer, selv om oppmerksomheten fra ivrige ornitologer trolig ble større enn denne normalt sky og «usynlige» arten liker. Funnet er det fjerde på ti år, men tre av disse er gjort på denne siden av årtusenskiftet. Funnet er nærmere omtalt av Sleveland (2005). Et bilde av fuglen er publisert i denne artikkelen der det feilaktig oppgis at svartstorken på Åsane var den tredje i Rogaland. Funnet var faktisk det sjette i fylket, det forrige stammer fra Hagabukta, Sola i 1990. I tillegg florerer det rykter om ytterligere en svartstork sett i Rogaland i «gamle dager» - på Herredsvela like i nærheten av Åsane i Hå.

Stork *Ciconia ciconia* (96/106 - 1/2) etter 1920

- 1998 VESTFOLD: 2K+ Lindhjem, Larvik 4.-5.6*(F) (*A.Hellenes, M.Vang m.fl.).
- 2004 SØR-TRØNDELAG: 2 2K+ Stugudal, Tydal 20.4*(F) (*I.Kirkvold, B.Nyberg, T.Reinsborg, T.R.Østerås m.fl.).

(Eurasia og Sør-Afrika; overvintret i Afrika). Arten er bare påtruffet to ganger de siste fire åra.

Skjestork *Platalea leucorodia* (22/55 - 1)

- 2000 VEST-AGDER: 2K+ Lista fyr, Farsund 22.5 (H.B.Hansen).
- 2004 ROGALAND: 2K div. lokaliteter Jæren 1-20.6*(F) (*M.Eggen m.fl.).

(Spredt i Europa med tyngdepunkt fra Balkan til Det Kaspiske hav. Overvintret langs Middelhavet og Atlanterhavskysten fra Den engelske kanal og sørover). Fuglen fra 2000 er den samme som senere tilbrakte nesten to uker på Jæren (Solbakken *et al.* 2003). Årets fugl fartet en del rundt og besøkte blant annet både Søylandsvatnet i Hå og Horpestadvatnet i Klepp. Mest tid tilbrakte den likevel i Orrevatnet der den også først ble oppdaget.

Svartglente *Milvus migrans* (50 - 0)

- 2003 NORD-TRØNDELAG: 2K+ Kolvereid, Nærøy 14. og 17.7 (F.Kutschera).

(Nesten hele Eurasia, Afrika og Australia).

Denne amerikablesanda Anas americana utgjør første funn for Hordaland. Fuglen holdt seg på Herdla i tre uker fra 23.10.2004. Foto: Eirik Nydal Adolfsen.

Til tross for mange observasjoner av egretthege Ardea alba i 2004 regnes de fleste å gjelde få omstreifende individer. Denne ble fotografert på Brusand, Hå 9.5. Foto: Tore Vang.

En av syv aftenfalker Falco vespertinus som gjestet Norge i 2004. Denne voksne hunnen ble oppdaget på Lista på selveste nasjonaldagen 17.5. Foto: Gunnar Gundersen.

Gulbrystsnipe Calidris bairdii var en forventet nykommer til den norske artslisten. Første funn dukket opp på Røst 31.5.2004. Foto: Bjørn Berg.

- Glente** *Milvus milvus* (119/120 - 7) etter 1900
- 1985 ROGALAND: 2K+ Dale, Karmøy 8.5 (O.K. Bjørnstad, A.Kvinnesland, N.M.Stava).
- 2003 VESTFOLD: 2K+ Borrevannet, Horten 28.3 (*S.Andersen, S.Eide, C.Lie).
VEST-AGDER: 2K+ Gunnarsmyra, Farsund 25.3*(F) (E.Wrånes).
- 2004 ØSTFOLD: 2K+ Hærset, Trøgstad 3.4 (*T. Tangen, P.Buertangen).
OSLO OG AKERSHUS: 2K+ Årungen, Ås 1.6 (A.Andersen).
TELEMARK: 2 2K+ Krogshavn, Lange-sund, Bamble 16.4*(F) (V.Heibo). 2K+ Jomfruland, Kragerø 20.4 (S.Edvardsen, Ø.W.Johannessen).
VEST-AGDER: 2K+ Hellemyra, Farsund 8.7 (V.Bunes).
ROGALAND: 2K Obrestad, Hå 17.1*(F) (M.Kersbergen).

(Nord-Afrika og Europa). Funnet fra 1985 er tidligere underkjent, men etter ny innsendelse der visse uklarheter knyttet til observasjonen ble oppklart, valgte komiteen å godkjenne observasjonen. De to fuglene i Langesund 16.4 ankom ikke sammen og observasjonene teller som to funn. Bilder av disse fuglene viser helt klart at det var to forskjellige fugler. En god trekkdag i Krogshavn med andre ord! Forekomsten i 2004 kan vel ellers betegnes som normal på alle måter selv om vinterfunn var vanligere før i tiden. Dog er sommerfunnet fra Lista både unormalt og spennende. Når får vi et hekkefunn i landet? I Sverige fortsetter økningen og bestanden antas å nærme seg 1500 par (Strid 2005).

Steppehauk *Circus macrourus* (52 - 1)

- 2001 ØSTFOLD: 1K Øra, Fredrikstad 26.9*(F) (S.Engebretsen).
- 2002 ROGALAND: 1K Grudavatnet, Klepp 15.9 *(F) (*E.Chapman, M.Kersbergen m.fl.).
- 2004 NORDLAND: 1K Myken, Rødøy 30.9-1.10 *(F) (*T.Kolaas, M.Mørkved).

(Russiske steppesområder mellom Svartehavet og Baikal/Yenisei-elva. Sporadisk hekking i Øst-Europa. Overvintrer i Sørøst-Europa, Midt-Østen og østover til India samt mesteparten av Afrika). Rogaland står nå med tre funn av arten i 2002, det eneste fylket som hadde besøk av arten dette året. Fuglen fra Myken er den nordligste i landet hittil.

Enghauk *Circus pygargus* (47 - 2)

- 2004 ØSTFOLD: 3K+ ♂ Kurefjorden, Råde/Rygge 3.-4.6*(F) (*K.E.Vedahl, R.Botnermyr,

P.Buertangen m.fl.). 2K Kurefjorden, Råde/Rygge 4.6*(F) (*K.E.Vedahl, R.Botnermyr, P.Buertangen m.fl.).

TELEMARK: 2K+ ♂ Grønnerød, Gjerpensdalen, Skien 19.4*(F) (*F.Haga, E.Edvardsen, J.H.Magnussen, B.I.Kjellemyr, T.E.Silsand).

(Europa nord til SØ-Sverige og Danmark, Sentral-Asia; overvintrer i Sør-Asia og Sentral- til Sør-Afrika). Observasjonene av to fugler sammen i Østfold betraktes funnmessig separat da ingenting tyder på at fuglene ankom samtidig. Hannen i Gjerpensdalen er trolig den samme som gjestet lokaliteten også i 2003 (Mjølshes *et al.* 2005) og funnet påvirker ikke totalen. Man må tilbake til 1998 for å finne forrige år uten observasjoner av arten fra Vest-Agder.

Slangeørn *Circaetus gallicus* (3 - 1)

- 2004 VESTFOLD: 2K+ Ilene, Tønsberg 4.5 (A. Hangård). 2K+ Bekke, Sande 4.6 (T.Vang).

(Sør- og Øst-Europa). Det er sannsynlig at det er den samme fuglen som er sett ved begge anledningene. Funnene utgjør den tredje observasjonen av arten fra Vestfold og det første junifunnet i landet. Dessverre ble også denne slangeørna bare sett og ikke dokumentert. Beskrivelsen av fuglen var likevel god nok til at nok et funn av denne ettertraktede rovfuglen kunne tilføyes den norske lista. Ingen slangeørner ble sett i Sverige i 2004, danskene hadde ett funn.

Aftenfalk *Falco vespertinus* (128/130 - 7)

- 2003 TELEMARK: 2K+ ♀ Børsesjø, Skien 29.8 (S.Edvardsen, T.Landsverk, B.F.Olsen, T.Sommer).
- 2004 ØSTFOLD: 3K+ ♂ Tasken, Kurefjorden, Råde 7.5 (*P.-A.Johansen, T.O.Stakkeland, I.M.Eriksen).
VEST-AGDER: 3K+ ♀ Lebeltet, Lista fyr, Farsund 17.5*(F) (*H.Stenersen, G.Gundersen, V.Bunes, K.M.Torland, N.H.Lorentzen m.fl.). 1K Nordhasselsanden, Farsund 4.9 (T.A.Olsen). 1K Gunnarsmyra og Lista Flystasjon, Farsund 26.9 (*G.Gundersen, T.A.Olsen, K.Olsen, V.Bunes m.fl.).
ROGALAND: 2K ♂ Orrevannet, Klepp 4.-5.6*(F) (*S.I.Eliassen, K.R.Mjølshes m.fl.). 1K Matningsdalen, Hå 3.9 (*K.R.Mjølshes, J.Grønning).
HAVOMRÅDENE S: 1K Bragefeltet blokk 31/4, Norskehavet 21.9 (H.Hveding).

(Øst-Europa og Asia; overvintrer i Afrika). Godt over halvparten av de norske observasjonene av

arten er gjort etter 1990. Ser man nærmere på denne funnmassen finner man at en tredjedel av aftenfalkfunnene stammer fra Lista, videre at fyrområdet står for halvparten av disse igjen. Således er årets forekomst helt i tråd med normalen. Den geografiske spredningen ellers, samt tidsrommet de øvrige observasjonene stammer fra, likeså.

Gulbrystsnipe *Calidris bairdii* (0 - 1)

2004 NORDLAND: 2K+ Røstlandet, Røst 31.5* (F) (*B.Berg, J.Stenersen).

(Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika). Ny art for landet. Et funn av to fugler sammen i Troms i 1975 er grunnet manglende dokumentasjon strøket fra den norske lista (Mjøs 2002). Dermed er øya i Lofoten overraskende nok den eneste lokaliteten i landet som kan vise til funn av denne nordamerikanske vadere. Førstefunnet er sammen med et godt dokumentert, men hittil ikke innsendt funn av en ungfugl i september samme år samme sted, omtalt i Feltornitologenes Årbok 2004 (Eggen & Eggen 2005). I denne artikkelen kommer forfatterne så vidt inn på den overraskende korte funnrekka av arten i Norge. Arten opptrer nemlig regelmessig i Nord-Europa og er blant annet påtruffet 6 ganger i Sverige (Hellström *et al.* 2005) og hele 186 ganger i Storbritannia (Rogers *et al.* 2005). Et gjensyn med arten i nær fremtid virker derfor veldig sannsynlig.

Bonapartesnipe *Calidris fuscicollis* (24/25 - 1)

2004 VEST-AGDER: 2K+ Sevika, Farsund 4.7* (F) (*G.Gundersen, H.B.Hansen, B.O. Høyland, N.H.Lorentzen, T.A.Olsen).

(Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika). Senjulifunn av voksne fugler er typisk. Dette funnet er spesielt siden det er det første egentlige midtsommerfunnet fra Sør-Norge. Artens preferanse for sommerbesøk er vanskelig å forklare tilfredsstillende. Av bonapartesnipene som er påtruffet i Norge er 22 sett om sommeren, med juli som den klart beste måneden. Kanskje er dette fugler som har kryssset Atlanteren den foregående høsten, slått følge med europeiske vadere til Afrika hvor de har overlevd vinteren, tilbrakt sommeren i de nordligste delene av Europa, for så å ende opp på Jæren eller Lista sammen med andre returrekkende arktiske vadere på høsten? En stor overvekt av juvenile fugler på høsten i det imponerende funnmaterialet fra De britiske

øyene (bl.a. Rogers *et al.* 2004), samt det faktum at det i Sverige faktisk blir sett en og annen bonapartesnipe på våren (SOF 2003), kan tyde på at teorien kan ha noe for seg. I så fall har vi kanskje god grunn til å være optimister med tanke på fremtidige funn av andre amerikanske vadere på sommeren? Mangelen på slike funn av arter som for eksempel kanadalo *Pluvialis dominica* og gulbrystsnipe er imidlertid teoriens store brist. Også ungfugler av disse artene forekommer regelmessig på høsten på De britiske øyer (bl.a. Rogers *et al.* 2004).

Alaskasnipe *Calidris melanotos* (122/133 - 10/11)

2002 ROGALAND: 2K+ Grudavatnet, Klepp 17-18.7*(F) (*E.Ween, M.Dagsland m.fl.).

2003 HORDALAND: 2K+ Herdla, Askøy 5.6*(F) (*E.Frantzen, O.M.Osaland, D.Gjerde).

2004 VEST-AGDER: 1K Hanangersanden, Farsund 5.-9.9*(F) (*M.L.Pedersen, T.A.Olsen m.fl.).

ROGALAND: 2K+ Grudavatnet, Klepp 13.6*(V) (*H.L.Øvbrekke, M.Dagsland). 2K+ Håtangen, Hå 18.6*(F) (*E.N.Adolfson, M.Kersbergen). 2K+ Kvassheim, Hå 30.-31.7*(F) (K.R.Mjølsnes m.fl.). 1K+ Orreosen, Klepp 11.8 (E.S.Nilsen).

MØRE OG ROMSDAL: 2 2K+ (♂+♀) Male, Fræna 18.-30.5*(F) (*T.H.Hansen, K.O. Bøklepp, J.R.Gustad m.fl.).

NORD-TRØNDELAG: 2K+ Fiborgtangen, Levanger 28.6-1.7*(F) (*E.Sæter, T. Haugskott, G.Mobakken, T.Sørhuus m.fl.).

NORDLAND: 2K+ Straumsnes, Fauske 3.6*(F) (E.Grønningsæter). 2K+ Røstlandet, Røst 5.-12.6*(F) (B.Berg).

SVALBARD: 2K+ Sassendalen, Spitsbergen 31.5 og 8.6*(F) (C.M.Gladher).

(Sibir fra Tajmyr til Beringstredet og Nord-Amerika). Flere funn på Jæren samt registrering av arten på Lista og på Røst er normalt og nesten forutsigbart etter hvert. Det samme kan man si om funnet fra Male. Sommerfunn fra Trøndelag og på Svalbard er heller ikke sensasjonelt. Over halvparten av de norske funnene av alaskasnipe stammer fra det siste tiåret. Forklaringen til den økte funnfrekvensen henger nok delvis sammen med økt ornitologisk aktivitet. Ikke nok med at flere er ute og kikker på fugl, man kikker oftere og gjennom hele året. I tillegg er mobiliteten blitt større og lokaliteter som før ikke fikk særlig mye oppmerksomhet er nå hyppig besøkt. Ta alle de sesongmessig godt spredte observasjonene fra nyoppdagede Røst for eksempel. Oppgangen gjenspeiles derimot i våre godt dekkede naboland

Den eneste rustsnipen Tryngites subruficollis som ble sett i Norge i 2004 dukket opp på Lista i september. Foto: Christian Tiller.

Damsnipe Tringa stagnatilis på Ørin, Verdal (NT) 6.5.2004. Denne lokaliteten utmerker seg med en rekke funn av sjeldne vaderarter, og er sammen med Grudavatnet på Jæren i Rogaland en kronlokalitet for damsnipe i Norge. På begge lokaliteter er det nå tre funn av arten. Begge fotos: Trond Sørhuus.

Hordaland fikk sin første gulbeinsnipe Tringa flavipes på Herdla 18.5.2004. Foto: Frode Falkenberg.

Kaspimåke Larus cachinnans fra Fredrikstad i 2003 holdt seg i området til april 2004. Den dukket igjen opp i samme område i august september. Foto: Tore Vang.

også, og man må anta at den i hvert fall delvis er reell. Men hva skyldes denne oppgangen? At arten synes å øke og samtidig sprer seg vestover i det nordlige Russland betyr nok en del (Lees & Gilroy 2004, SOF 2003). På de Britiske øyer opplevde man i 2003 tidenes influks av alaskasnipen. Ikke mindre enn 261 fugler ble registrert. Majoriteten av fuglene var ungfugler i september, men også vårføremkomsten var unormalt god. I forbindelse med denne influksen så britene A. C. Lees og J. J. Gilroy nærmere på forekomsten av alaskasnipen i Europa gjennom alle år. Status i Afrika og i Nord- og Sør-Amerika ble også omtalt. De forsøksvise forklaringene på hvorfor den relativt fåtallige nearktiske vaderen er såpass tallrik i Europa både på våren, sommeren og høsten var mange og til dels sprikende. Konklusjonene antyder at alaskasnipene som dukker opp i Norge dels kan være regulære trekkere fra både Nord-Amerika og Sibir på vei til og fra hittil ukjente overvintringsområder i Afrika.

Rustsnipe *Tryngites subruficollis* (24/25 - 1)

2004 VEST-AGDER: 1K Kviljoødden, Farsund 16.-19. og 25.9*(F) (*E.Gates, P.S.Ranke, J.M.Abrahamsen m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika). Det sjette året på rad med funn av arten og fjerde gang Farsund er vertskommune. Kviljoødden hadde for øvrig besøk av rustsnipe så sent som i september 2002 (Bunes *et al.* 2004).

Damsnipe *Tringa stagnatilis* (23 - 1)

2004 NORD-TRØNDELAG: 2K+ Ørin, Verdal 5.-6.5*(F) (*P.Kristensen, I.Hafstad, T.Sørhuus, H.Sørhuus).

(Sørøst-Europa, Asia; de fleste overvintrer i Afrika og India). En markant fremgang i Sverige de siste årene ble reversert dette året (Strid 2005). Ørin har for øvrig hatt besøk av arten to ganger før. Sammen med Grudavatnet på Jæren kan lokaliteten kalles «kronlokalitet» for arten. Også Grudavatnet har tre funn av damsnipe, ingen lokaliteter kan vise til flere.

Gulbeinsnipe *Tringa flavipes* (11 - 1)

2004 HORDALAND: 2K+ Herdla, Askøy 18.5*(F) (A.T.Mjøs m.fl.).

(Nord-Amerika). Ny art for Hordaland og bare den andre gulbeinsnipe i Norge etter 1998.

Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius* (75/106 - 6) etter 1950, utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder.

2002 TELEMARK: 2K+ Jomfruland, Kragerø 2. og 23.10 (O.Nordsteien, V.Kristiansen, S.Sannes, R.Ehnebom, S.Edvardsen m.fl.).

2004 OSLO OG AKERSHUS: 2K+ Årnestangen, Rælingen 15.-16.8*(F) (*R.Nesje, P.Gylseth, R.Olsen m.fl.).

VEST-AGDER: 1K Kviljoødden, Farsund 7.10*(F) (*Ø.N.Larsen, P.S.Ranke, T.A. Olsen m.fl.).

ROGALAND: 1K Revtingen, Klepp 9.-14.9*(F) (*C.Kamsvåg, *F.Grønningsæter, *E.L.Dahl, K.R.Mjølshnes m.fl.).

FINNMARK: 2K+ ♀ Nesseby kirke, Nesseby 30.6 (*V.Bunes, T.A.Olsen, G.Gundersen, I.Melhus, T.W.Andersen). 2K+ ♀ Nesseby kirke, Nesseby 30.6 (*V.Bunes, T.A.Olsen, K.Olsen, G.Gundersen, T.W.Andersen, I.Melhus). 2K+ ♀ Vadsøya, Vadsø 18.7 (E.L.Dahl).

(Sirkumpolar i høyarktisk sone; overvintrer pelagisk i det sørlige Atlanterhavet og Stillehavet). Observasjonen fra Jomfruland 2. og 23. oktober 2002 omfattet adulte individer og regnes som trolig samme funn selv om man ikke kan utelukke to forskjellige fugler. Et tidligere publisert funn fra samme sted 26. oktober samme år (Mjølshnes *et al.* 2005) gjelder en 1K fugl og teller derfor som et eget funn. Hunnene som ble observert forbi Nesseby 30. juni 2004 trakk forbi nært land i løpet av relativt kort tid, og regnes derfor som to forskjellige individer.

Svarthavsmåke *Larus melanocephalus* (34 - 1)

2004 ROGALAND: 1K Søylandsvatnet, Hå og Pollestad, Klepp 19.9*(F) (*M.L.Pedersen, *F.Kræmer, E.S.Nilsen, K.M.Torland).

(Spredt i Europa, størst konsentrasjoner i øst rundt Svarthavet).

Sabinemåke *Larus sabini* (144/161 - 16) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder.

2003 SØR-TRØNDELAG: 2 1K Sula, Frøya 9.10 (M.Venås, T.Haugskott). 2 1K Sula, Frøya 10.10 (M.Venås, T.Haugskott). 2K+ Sula, Frøya 9.-10.10 (M.Venås, T.Haugskott).

2004 ØSTFOLD: 1K Brentetangen, Rygge 18.9 (P.Buertangen, T.Tangen, H.Mørken m.fl.). 1K Sjøbadet, Moss 20.9 (*D.Bendiksen, N.Clarke, L.Fløseth, A.Rising). 1K Jeløya, Moss 23.9 (R.Botnermyr).

BUSKERUD: 1K Ramvikholmen, Hurum 18.9 (*Ø.Hagen, C.Sunding). 4 1K Storskjær,

Hurum 21.-22.9*(F) (*E.Gates, R.E. Andersen).

OSLO OG AKERSHUS: 2 1K Hulvik, Vestby 19.9 (*Ø.Hagen, T.Starholm m.fl.). 1K Oslofjorden sør for Bygdøy, Oslo 20.9 (*K.Eie, K.A.Nygård). 4 1K Torkildstranda, Frogd 21.9 (P.Gylseth m.fl.).

VESTFOLD: 1K Karlsvikodden, Tønsberg 20.9 (A.Hangård).

TELEMARK: 1K Tangen, Langesund, Bamble 19.9 (V.Heibo, Ø.W.Johannessen).

VEST-AGDER: 1K Lista fyr, Farsund 20.9 (P.S.Ranke).

ROGALAND: 1K Hårr, Hå 25.9 (*K.R. Mjølunes, E.Mjaaland).

HØRDALAND: 2 1K Skogsøy, Øygarden 25.9 (E.N.Adolfsen).

MØRE OG ROMSDAL: 1K Ona, Sandøy 24.9 (F.Grønningseter).

SØR-TRØNDELAG: 1K Titran, Frøya 23.9 (M.Venås, E.Sæter).

NORDLAND: 1K Røstlandet, Røst 16.9 (M.Eggen, T.A.Andersen)

FINNMARK: 2K+ Nesseby kirke, Nesseby 30.6 (*T.W.Andersen, G.Gundersen, I.Melhus, V.Bunes, T.A.Olsen).

12.4 og 11.8-22.9 *(F) (*S.Engebretsen, M.Vang, B.Fuldseth, T.Vang m.fl.).

VEST-AGDER: 2K Nordhassel, Farsund 11.4 (G.Gundersen).

ROGALAND: 2K Brusand og Kvasheim, Hå 10.2 (F.Kræmer). 3K Kvasheim, Hå 16.-17.3*(F) (*K.R.Mjølunes, F.Kræmer). 4K Refsnes, Hå 1.4*(F) (K.R.Mjølunes).

(Svartehavet til Kaspiske hav og flekkvis lenger nord i Russland; overvinter fra Persiske Gulf til Vest-Europa). Fuglen fra Østfold er den samme som først ble sett i desember 2003. Den norske funnmassen ble doblet i 2004. Merk at Hå kommune i Rogaland nå står oppført med fem av åtte funn i landet. Tidligere er bare 1K og 2K fugler sett i Norge, både 3K og 4K var således nye aldersklasser. I Sverige er arten langt mer tallrik enn i Norge. I 2004 ble ikke mindre en 790 kaspimåker innrapportert. Dog er vinter- og vårfunn uvanlig. Aprilfunn eksisterer knapt nok (Strid 2005, Strid 2004 og SOF 2003). For en mer inngående kommentar til artens opptreden i Norge anbefales artskommentarene i fjorårets NSKF-rapport (Mjølunes *et al.* 2005).

(Sirkumpolar i høyarktisk sone. Om vinteren pelagisk i Sør-Atlanteren). Fuglene fra Sula i 2003 var på direkte trekk og regnes derfor som separate funn. I perioden 18.-25. september 2004 opptrådte arten invasjonspregert i Sør-Norge. Antallet individer i Oslofjorden i denne perioden er noe uoversiktlig, men minimum 7 individer ble sett i Drøbakundet den 21. Funntallet kan muligens være noe høyere, men det kan ikke utelukkes at samtlige funn i Oslofjorden er inkludert i dette tallet. Observasjonene fra landet for øvrig regnes som separate funn. Dette bringer årsresultatet opp i respektable 16 funn.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* (34 - 1)

2004 HØRDALAND: 3K+ Byparken, Bergen 3.1-11.3*(F) (F.Falkenberg m.fl.).
NORD-TRØNDELAG: 2K Vinge, Skatval, Stjørdal 12.-13.4 (*E.Sæter, T.R.Østerås).

(Nord-Amerika; overvinter fra USA til Mexico. Små antall overvinter årlig langs europeiske kyster). Fuglen fra Bergen er en gjenganger fra tidligere år. Ringnebbmåka på Vinge ble sett i forbindelse med ett stort innsig av måker til indre Trondheimsfjorden i begynnelsen av april.

Kaspimåke *Larus cachinnans* (4 - 4)

2004 ØSTFOLD: 2K Evjekaia, Fredrikstad 1.1-

Ismåke *Pagophila eburnea* (68/70 - 1) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder

1995 MØRE OG ROMSDAL: 3K+ Hopen, Smøla 15.4*(F) (P.G.Hopshaug).

2004 SØR-TRØNDELAG: 1K Fevåg, Rissa 21.11 (*L.Karlsen, O.Frengen, T.Stegavik).

(Arktisk Kanada, Grønland, Svalbard og øyer i arktisk Russland). Denne arten har blitt sett relativt ofte i Sør-Norge de siste årene. På 1980- og 90-tallet ble arten sett sør for Nordland bare ved fire anledninger.

Tøyleterne *Sterna anaethus* (0 - 1)

2004 FINNMARK: 2K+ Hamningberg og Sandfjord, Båtsfjord 6.7*(F) (*P.Hänninen, J.Hintikka m.fl.).

(Karibiske hav, Vest-Afrika, Rødehavet og Stillehavet. Overvinter pelagisk i nærheten av hekkeområdene.). Ny art for landet. Nok et eksempel på at Finnmark kan by på de mest utrolige overraskelser. Funnet er nærmere beskrevet av Hintikka (2005). I Sverige er det gjort ett funn av arten. En fugl holdt seg i en makrelltermekoloni i Bohuslän fra 30. juni til 10. juli 1999 (SOF 2003). Trolig var det samme fugl som senere ble sett på øya Langli på den danske vestkysten fra 28. juli

til 4. august samme år. Danmark har i tillegg ett funn fra juli 1987. I Storbritannia er det gjort 20 funn frem til og med 2004. Majoriteten av disse stammer fra sommermånedene. Norges første funn føyer seg dermed fint inn i den europeiske funnmassen sesongmessig sett.

Sandterne *Sterna nilotica* (5/8 - 1)

2004 VEST-AGDER: 2K+ Lista fyr, Farsund 1.5* (F) (*G.Gundersen, V.Bunes, T.Helleren, K.M.Torland, K.Aa.Solbakken m.fl.).

(Nesten kosmopolitisk, men svært lokal utbredelse på alle kontinent, nærmeste hekkebestand i Danmark; de europeiske fuglene overvintrer i Afrika). Arten står oppført med fem tidligere funn av totalt åtte individ. Det siste, og det eneste de siste 33 årene var tilbake i 1994 da en fugl trakk forbi Mølen 15.mai (Gustad 1995). Lista-fuglen var derfor en svært gledelig overraskelse for de heldige tilstedeværende. Jaktene over Gunnarsmyra i et par timer gav dem rikelig med anledning til både nytelse og dokumentering. Funnet var det første i en lang rekke bemerkelsesverdige funn fra Sørvestlandet i løpet av den første uka av mai. En periode med svært gunstige værforhold med tanke på optreden av sørøstlige sjeldenheter. Sandterne-besøket på Lista er omtalt av Gundersen (2005).

Rovterne *Sterna caspia* (4) fra og med 2004

2004 OSLO OG AKERSHUS: 2K+ Årnestangen, Rælingen 10.7-15.8*(F) (O.Skimmeland m.fl.).
VESTFOLD: 2K+ Ilene og Akersvannet, Tønsberg og Stokke 10.-11.7*(F) (*B.Jacobson, A.Winnem, S.Eide, A.Hangård).
VEST-AGDER: 3K+ Lista fyr, Farsund 10.7 (J.M.Abrahamsen).
ROGALAND: 2K+ Orrevannet og Horpestadvannet, Klepp 20.7*(F+V) (*M.Dagsland, L.O.Eliassen, E.Ween, C.Tiller, E.Mjåland).

(Vid, men lokal utbredelse i Europa og Asia, nærmeste hekkebestand finnes rundt Østersjøen. Europeiske fugler overvintrer hovedsakelig i Vest- og Sentral-Afrika.). Som dvergtterne er også rovtterne tatt inn på NSKFs rapporteringsliste fra og med 2004. Første sikre funn av arten i Norge ble gjort så sent som 7. juni 1965 da tre individer ble sett ved Fiskumvannet i Buskerud. Etter dette har arten faktisk vært årlig frem til og med 2003, med i gjennomsnitt 3-4 funn pr. år. De beste årene har vært 1989 og 1999 med hhv. ni og åtte

funn. Totalt er det gjort minst 132 funn av 153 individer. Denne totalen inkluderer et hekkefunn ved Fredrikstad i 1969. Årets fire funn ligger samlet rundt midten av juli. Dette avviker noe fra den tidligere funnmassen som har en markert topp i månedsskiftet juli/august. Lokalitetsmessig faller imidlertid årets observasjoner fint inn i det tidligere funnmønsteret. Nordre Øyeren, Ilene, Lista fyr og Orrevannet har fra før hhv. 18, 11, fire og syv funn av arten. En oppsummering av rovtternas forekomst i Norge er gjort av Olsen (2005a).

Dvergtterne *Sterna albifrons* (2) fra og med 2004

2004 ØSTFOLD: 2K+ Øra, Fredrikstad 26.7 (T.A.Andersen).
ROGALAND: 2K+ Revtingen, Klepp 12.6* (V) (*M.Dagsland, E.Årsnes, M.Nygård, L.O.Eliassen).

(Store deler av Europa og østover til Himalaya. Europeiske fugler overvintrer langs vestkysten av Afrika, særlig ved Guineabukta). Dvergtterne har vært på NSKFs rapporteringsliste tidligere. Første funn i Norge ble gjort i Sandefjord havn, Vestfold 21. august 1949. Fra og med 1967 har arten vært årlig her til lands med unntak av 1976 og 1978. Likevel har dvergtterna aldri vært noe annet enn en sjelden gjest i Norge. Derfor er arten tatt inn på rapporteringslisten igjen fra og med 2004. Dessverre er det foreløpig kun halvparten av de rapporterte funnene dette året som er sendt inn til NSKF. En oppsummering av dvergtternas forekomst i Norge frem til og med 2003 finnes i FeltOrnitologenes Årbok 2004 (Olsen 2005a). Totalt er det gjort minst 113 funn av 147 individer tom 2003. Denne totalen inkluderer et par som hekket ved Kurefjorden i Østfold hvert år i perioden 1992 til 1998. Dette er de eneste hekkefunnene i Norge. De nærmeste regulære hekkebestandene finnes i Sverige og Danmark. Årets to funn føyer seg pent inn i den tidligere funnmassen både geografisk og tidsmessig. Ytre Oslofjord (Østfold og Vestfold) og sørvestlandet (Vest-Agder og Rogaland) står for hhv. 42% og 40% av de tidligere funnene.

Hvitvingesvarterne *Chlidonias leucopterus* (38/40 - 5/6)

2003 TELEMARK: 3K+ Børsesjø, Skien 15.6 (S.Sannes, G.Lisland).
2004 ØSTFOLD: 1K Bastangen, Hvaler 28.8 (T.A.Andersen).
ROGALAND: 3K+ Orrevannet, Klepp

*Norges sjette funn av sandterne *Sterna nilotica* fant sted på Lista 1.5.2004. Fuglen var svært samarbeidsvillig da den jaktet løpebiller på et nypløyd jorde rett ved Lista fyr i to og en halv time før den trakk av sted. Foto: Gunnar Gundersen.*

*Det ble oppdaget rekordmange hvitvingesvartterner *Chlidonias leucopterus* i Norge i 2004. Denne fuglen holdt seg sør på Karmøy 22.-27.8. Foto: Frank Steinkjellå.*

30.-31.5 og 14.-15.6*(F) (*E.Frantzen, L.Frantzen L.O.Eliassen, m.fl.). 1K Orrevannet, Klepp 15.8*(F+V) (*M.Dagsland, L.O.Eliassen, M.Kersbergen, M.Eggen m.fl.). 3K+ Orrevannet, Klepp 15. og 20.8*(F+V) (*M.Dagsland, L.O.Eliassen, M.Kersbergen, M.Eggen m.fl.). 1K Hillestad og Ferkingstad, Karmøy 22.-27.8*(F) (*J.K.Ness, O.K.Bjørnstad, S.Folkedal, A.Kvinnesland). 3K+ Revesvingen, Klepp 29.8 (E.Ween).

(Sørøst-Europa og sentrale Asia; overvintrer i Afrika, Sørøst-Asia og Oceania). Funnet fra Telemark fører totalsummen dette året opp i fire fugler. Denne rekorden tangerer Rogaland alene i 2004. Med fem funn av totalt seks individ blir 2004 det beste året for arten noensinne. Terna på Hvaler ble sett trekkende under sjøfuglkikkning. Den imponerende funnrekken fra Jæren og Karmøy fortjener ytterligere kommentarer. Observasjonene fra Orrevannet ultimo mai og medio juni dreier seg helt sikkert om samme individ. Studier av foto viser dette. At det er samme voksne fugl i overgangsdrakt fra sommer til vinter som dukker opp på samme lokalitet nøyaktig to måneder senere er ikke utenkelig, men det ansees som usannsynlig og funnene teller separat. Den voksne terna fra Orrevannet 15.august ble oppdaget sittende sammen med en juvenil fugl av samme art. Så selv om disse fuglene er oppramset separat i funnoversikten så teller observasjonen bare som ett funn. Det er nærliggende å tro at de ankom sammen. Den voksne terna ble sett igjen 20. august mens den juvenile hvitvingesvarterna ikke ble gjenfunnet etter oppdagelsen. Ungfuglen fra Karmøy kan teoretisk være identisk med ungfuglen fra Orrevannet, men det kan like så gjerne være et nytt individ og funnet teller som nytt. Den sørtrekkende voksne fuglen fra Revesvingen var, i likhet med den voksne terna fra Orrevannet nesten ti dager tidligere, i overgangsdrakt fra sommer til vinter. Dog var den ikke kommet like langt som Orrevannsfuglen og er følgelig nok ett nytt individ. Den femte hvitvingesvarterna fra Rogaland denne sommeren!

Gråseiler *Apus pallidus* (4 - 1)

2004 ROGALAND: 1K+ Kvalbein, Brusand, Hå 24.10 (K.R.Mjølshnes).

(Sør-Europa, Nord-Afrika og Midt-Østen). Hele Nord-Europa ble berørt av en liten invasjon av arten i månedsskiftet oktober/november. Av flere seilere som gjestet landet i denne perioden ble

bare denne ene sikkert bestemt til gråseiler. Arten er notorisk vanskelig å skille fra tårnseiler og det kreves bedre enn normale observasjonsomstendigheter og en våken observatør for å kunne foreta en sikker artsbestemmelse. Vår oppfattelse av både farger, «jizz» og oppførsel påvirkes av lys og vær og det finnes mange eksempler på at det som ser ut som en grei gråseiler i det neste øyeblikk ser ut som en minst like grei tårnseiler. Masseopptredenene i Nord-Europa resulterte blant annet i en dobling av den svenske funnmassen (Hellström *et al.* 2005), et dokumentert dansk funn (ennå ikke ferdigbehandlet av den danske sjeldenhetskomiteen) samt minst 6 fugler i England og Skottland (Rogers *et al.* 2005). Fremdeles er mange av observasjonene fra opptredenene ikke ferdigbehandlet av de involverte lands sjeldenhetskomiteer. Ikke fordi det er treghet i systemet, men fordi problematikken er så vanskelig. Den britiske sjeldenhetskomiteen (BBRC) redegjør for sin behandling av de mange påståtte observasjonene av arten i Storbritannia denne høsten under artskommentarene til gråseiler i siste rapport (Rogers *et al.* 2005). Denne gjennomgangen, samt nyere artikler om gråseileridentifikasjon i Roadrunner (Olsen K.M. 2004, Aronsson 2005) anbefales for alle som vil stå bedre rustet neste gang seilere sørfra inntar landet. Se Mjølshnes (2005a) for en detaljert beskrivelse av både fugl og omstendighetene rundt funnet fra Kvalbein, og litt om gråseiler-identifikasjon generelt.

Bietter *Merops apiaster* (60/111 - 7/8)

2004 AUST-AGDER: 2K+ Bjones, Bykle 4.5*(V) (*T.Brokke, G.Hisdal). VEST-AGDER: 2K+ Lista fyr, Farsund 22.5*(F) (*G.Gundersen, V.Bunes, J.P.Leidland, I.Melhus m.fl.). 2K+ Lista fyr, Farsund 7.8 (G.Gundersen). ROGALAND: 2K+ Utsira, Utsira 7.-8.5*(F) (*J.K.Ness, F.Steinkjellå, A.T.Mjøs, E.Sande). 2 2K+ Holmane, Hå 31.5 (*J.Austevik, H.Austevik, C.Austevik). 2K+ Tjensvoll, Stavanger 1.6 (M.Eggen). NORDLAND: 2K+ Røstlandet, Røst 23-24.6*(F) (T.Svensson).

(Sør-Europa, Sørvest-Asia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika). Ny bestenotering med tanke på antall funn på et og samme år. To funn fra første uka av mai er også spesielt, arten er aldri før påtruffet så tidlig på våren. Fuglen på Tjensvoll ved Stavanger kan ha vært identisk med en av fuglene fra Hå dagen før, men teller likevel som et nytt funn. Også i Sverige ble rekordmange bietere sett denne våren og sommeren (Strid 2005).

Blåråke *Coracias garrulus* (41/43 - 0)

1978 SØR-TRØNDELAG: 1K Tungenesvågen, Frøya «høsten»*(F) (A.Skarsvåg).

(Sør- og Øst-Europa, Vest-Asia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika). Fuglen ble funnet død og stoppet ut. Dette ble tilfeldigvis oppdaget av en ornitolog som besøkte observatøren mange år senere, og nevnt i en lokal rapport over fuglelivet på Frøya. Fuglen er nå oppbevart på Sistranda skole på Frøya.

Dverglerke *Calandrella brachydactyla*

(66/70 - 5)

2004 VEST-AGDER: 2K+ Sangvik, Søgne 30.4-1.5*(F) (H.V.Løkken). 2K+ Jåbekk, Mandal 23.5 (I.Flesjå).
ROGALAND: 1K+ Nærland, Hå 7.9*(F) (M.Kersbergen)
MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Ona, Sandøy 3.9*(F) (*J.R.Gustad, T.H.Hansen).
SØR-TRØNDELAG: 1K+ Sula, Frøya 17.10 (M.Venås).

(Sørlige Eurasia; europeiske populasjoner overvintrer i Nord-Afrika). Et normalår for arten hva antall observasjoner angår. Funnene fra Ona og Sula er begge nord for artens normale nedslagsfelt i landet.

Hvitvingelerke *Melanocorypha leucoptera* (1 - 1)

2004 FINNMARK: 2K+ ♀ Vardø, Vardø 19.7-14.8*(F) (K.Bekkeli, M.L.Pedersen m.fl.).

(Fra Volga østover til østlige Kasakhstan og grensen til Kina og Mongolia nordover til Ural). Andre funn i landet, og den andre i vår østligste kommune. Norges første ble sett i Kramvik i mai 2001 (Solbakken *et al.* 2003). Finnmarksommeren kan produsere de utroligste overraskelser! Funnet er omtalt og lerka avbildet i Feltornitologenes Årbok 2004 (Bekkeli 2005). Identifikasjon og europeisk status for denne etterlengtede og lett mytiske arten er gjort grundig rede for av Lindroos og Tenouvo (2000).

Amursvale *Hirundo daurica* (31 - 5)

1996 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Brautaset, Ørsta 12.7*(F) (V.A.Langvatn, J.Fagerhol).
2003 TELEMAR: 2K+ Jomfruland, Kragerø 4.6 (O.Nordsteien).
VEST-AGDER: 2K+ Nesheimvannet, Farsund 4.6*(F) (*N.H.Lorentzen, T.A.Olsen, R.Jåbekk).
2004 ØSTFOLD: 2K+ Løkkevika, Sarpsborg

10.7*(F) (*S.Engebretsen, T.A.Andersen, P.Buertanger, M.Pettersen, T.Strøm m.fl.).
VEST-AGDER: 2K+ Lista fyr, Farsund 25.4 (*G.Gundersen, I.Melhus, V.Bunes).
ROGALAND: 2K+ Nordvikvågen, Utsira 28.4 (*A.Grimbsby, G.Mobakken). 2K+ Herberg, Utsira 9.5*(F+V) (*J.Austevik, J.K.Ness, Ø.B.Nilsen, S.Folkedal m.fl.).
HORDALAND: 2K+ Kaland, Bergen 13.-23.5*(F) (*A.T.Mjøs, B.Andersen, T.Hansen m.fl.).

Rundt Middelhavet og øst til Kasakhstan og Kashmir (*rufula*); samt store deler av Asia og Afrika; overvintrer stort sett i Afrika og på det indiske subkontinent). Med nok ett funn både fra Jomfruland og fra Lista i 2003 er totalen for rekordåret 2003 nå oppe i syv individ. Hvilket setter dette årets forekomst i perspektiv. Nok et meget bra år! En tredjedel av de norske observasjonene av denne elegante svalen stammer fra de to siste årene. Dette oppsvinget gjenspeiler en reell oppgang som også har vært høyst merkelig i de fleste av våre naboland de siste årene. Britene opplevde for eksempel en influks på vårparten 2004 som involverte minst 52 amursvaler (Rogers *et al.* 2005). Fuglen fra Lista i 2004 er ny ekstremumsdato på våren mens aprilfunnet fra Utsira tangerer den tidligere ekstremumsdatoen fra Askøy, Hordaland i 2001 (Solbakken 2003). Aldri før har noen amursvaler i Norge oppholdt seg over en lengre periode enn fuglen fra Bergen.

Markpiplerke *Anthus campestris* (32 - 1)

2004 VEST-AGDER: 2K+ Kviljø, Farsund 17. og 20.5 (*S.Eide, J.Nystrøm, Ø.Syvetsen, F.Nikolaisen).

(Vest-Europa nord til Danmark og Sør-Sverige, østover til Mongolia. Fugler fra Vestpalearktis overvintrer i Sahelssonen i Afrika og Saudi-Arabia). Funntotalen er kraftig nedjustert etter at mange eldre høstfunn av arten ble revurdert og ikke lenger funnet godt nok dokumentert til å kunne inkluderes i den offisielle oversikten (Mjøs 2002). Den klare dominansen av vårfunn det siste tiåret understøtter komiteens kjennelser under revideringsprosessen.

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni* (47/48 - 3)

2003 SØR-TRØNDELAG: 1K+ rm Titran, Frøya 14.-15.10 *(F) (*M.Myklebust, P.I. Værnesbranden).
2004 ROGALAND: 1K+ Merkeskogen, Utsira 19.10*(F) (*M.Eggen, Ø.B.Nilsen, T.A. Andersen, A.Grimbsby m.fl.).

I 2004 opplevde vi rekordmange funn av bieter Merops apiaster. Denne fargeklatten ble foreviget på Lista 22.5.2004. Foto: Gunnar Gundersen.

Kun tre år etter Norges første hvitvingelerke Melanocorypha leucoptera dukket nummer to opp. Også denne fuglen i vår østligste kommune Vardø. Foto: Kjetil Bekkeli.

En fotogen amursvale Hirundo daurica fra Bergen mai 2004. Foto: Frode Falkenberg.

I hånd får man gode muligheter til å studere de særegne draktdetaljene til sibirpiplerken Anthus hodgsoni. Dette individet ble ringmerket på Utsira 19.10.2004. Foto: Atle Grimsby.

En av i alt sju vannpiplerker Anthus spinoletta i 2004. Denne fuglen ble sist sett en uke ut i april og utgjør Norges seneste vårfunn av arten. Foto: Gunnar Gundersen.

NORDLAND: 1K+ Røstlandet, Røst 26.9 (J.S.Ludvigsen). 1K+ Røstlandet, Røst 2.10 (*M.Eggen, *M.Helberg).

(Nordøst-Russland til Sentral- og Øst-Asia; overvintrer i Sør-Asia). Den ringmerkede fuglen på Titran fra 2003 er den tredje fra lokaliteten høsten 2003. Frøyas vestspiss sørget dermed nesten egenhendig for tangering av tidligere års bestenotering for arten i landet dette året. Antallet funn i 2004 kan sies å være normalt, dog noe under det vi er blitt vant til de siste årene. Fuglene på Røst er bedømt til å være mulig samme, men teller som to funn. Frem til et stykke ut på nittitallet hadde Utsira nær monopol på denne arten, med alle så nær som tre av Norges 20 funn til og med 1992 (Tveit *et al.* 2004). I årene etter 1992 er bare fem funn gjort på øya mot 25 i resten av landet. At situasjonen er snudd på hodet er nok litt tilfeldig, men økt feltaktivitet på andre isolerte øyer langs kysten om høsten har utvilsomt hatt betydning. To funn fra Røst denne høsten og tre fra Titran høsten 2003 er således en god illustrasjon.

Tundrapiplerke *Anthus gustavi* (12 - 4)

2004 MØRE OG ROMSDAL: 1K+ rm Ona, Sandøy 29.9*(F) (*K.Schjølberg, T.H.Hansen, C.Kamsvåg, E.L.Dahl, F.Grønningsæter, K.O.Bøklepp).

NORDLAND: 1K+ rm. Røstlandet, Røst 26.9*(F) (*M.Eggen, H.Eggen, T.A.Andersen m.fl.). 1K+ rm Røstlandet, Røst 30.9*(F) (*M.Eggen, T.A.Andersen, T.Bentsen, K.Bekkeli). 1K+ Røstlandet, Røst 2.10 (*M.Eggen, H.Eggen, T.A.Andersen m.fl.).

(Nordlige Russland fra Pechora-elven og østover i et smalt belte på grensen mellom tundra og taiga. Overvintrer på Filippinene, Borneo og Sulawesi). Tre fugler på Røst i løpet av ei uke er meget sterke, men knapt tilfeldig. Arten har en mer nordlig hekkutbredelse enn mange av de andre sibirske raritetene som dukker opp hos oss om høsten. Dersom teorien om omvendt trekk holder vann er det da naturlig at nordlige arter opptrer hyppigere lenger nord i landet enn sørpå. Forekomsten er den nest beste noensinne, bare slått av rekordåret 2002 som hadde fem funn.

Vannpiplerke *Anthus spinoletta* (22 - 7)

2003 ROGALAND: 2K+ Obrestad, Hå 1.1-1.2*(F) (*G.Kristensen, E.Mjaaland, K.R.Mjølshnes m.fl.).

2004 ØSTFOLD: 1K+ Hærføl, Hvaler 16.-17.1*(F) (*G.Mobakken, *J.R.Asbjørnsen, M.Pettersen, P.-A.Johansen, T.A.Andersen). 1K+

Akerøya, Hvaler 8.12*(F) (*M.Pettersen, T.A.Andersen m.fl.).

VESTFOLD: 2K+ Moutmarka, Tjøme 1.-12.1*(F) (A.Hangård). 2K+ Moutmarka, Tjøme 1.1-3.3*(F) (F.Kræmer, A.Hangård, C.Tiller m.fl.). 2K+ Hvasser syd, Tjøme 1.1-3.3*(F) (S.Eide, A.Hangård, A.Gullberg m.fl.).

TELEMARK: 2K+ Jomfruland, Kragerø 6.-7.3*(F) (*B.Kjellemyr, J.H.Magnussen, Ø.W.Johannessen, E.Edwardsen m.fl.).

VEST-AGDER: 2K+ Nesheimsanden, Farsund 1.-25.1*(F) (*T.W.Andersen, *E.Ween, G.Gundersen m.fl.). 2K+ Nordhasselsanden, Farsund 1.1-7.4*(F) (*T.B.Vestøl, *E.S.Nilsen, G.Gundersen, V.Bunes m.fl.). 2K+ Stavestø, Farsund 1.1-21.2*(F) (*J.M.Abrahamsen, G.Gundersen, V.Bunes m.fl.). 2 2K+ Vågsvollvika, Lista fyr, Farsund 3.1 (*G.Gundersen, V.Bunes, J.Nystrøm m.fl.). 1K+ Steinsvika, Farsund 30.-31.10*(F) (*V.Bunes, T.A.Olsen, G.Gundersen m.fl.). 1K+ Tjørveneset, Farsund 3.11-31.12*(F) (J.M.Abrahamsen, T.A.Olsen, G.Gundersen m.fl.). 1K+ Stavestø og Fugletjønnå, Farsund 21.-28.11*(F) (*M.Eggen, V.Bunes, G.Gundersen m.fl.). 1K+ Fugletjønnå, Farsund 29.11-31.12*(F) (J.M.Abrahamsen m.fl.).

(Fjellområder i Europa og Asia, overvintrer i lavlandet fra Danmark og Sverige til Middelhavet). Fuglen fra Rogaland i 2003 var et gjenværende individ fra 2002 og teller ikke som et nytt funn. På samme måte er fuglene fra Lista og Tjøme i første halvår av 2004 overvintrende individer som først dukket opp senhøstes 2003. Den ene fuglen som holdt seg på Nordhasselsanden frem til 7. april utgjør ny ekstremisdato på våren. Årets forekomst er kun en drøy tredjedel av fjorårets rekordforekomst (Mjølshnes *et al.* 2005). Dette kan til en viss grad forklares med dårlig rapportering fra Tjøme, der det er rapportert flere funn fra høsten 2004 som ennå ikke har resultert i en beskrivelse til NSKF. Komiteen vil derfor på det sterkeste oppfordre til innsending av beskrivelser på alle observerte individer slik at det blir mulig å danne seg et korrekt bilde av forekomsten av denne «nyoppdagede» arten her til lands.

Linerle *Motacilla alba*

Individer som viste karakterer til underarten *personata* (1 - 0)

2004 VEST-AGDER: 2K ♂ Nesheimsanden og Nordhasselsanden, Farsund 1.1-9.4*(F) (*G.Gundersen, *M.Eggen m.fl.).

(Sentral-Asia). Fuglen som ble oppdaget midt i november 2003 holdt seg stabilt på Listastren-

dene og ble sett av mange tilreisende både fra inn- og utland hele vinteren.

MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Ona, Sandøy 29.9 (*K.Schjølberg, T.H.Hansen, E.L.Dahl, K.O.Bøklepp, F.Grønningsæter).

Sitronerle *Motacilla citreola* (69/72 - 4)

- 2001 VEST-AGDER: 2K+ ♀ Haugetjern, Farsund 22.-24.6*(F) (T.A.Olsen m.fl.).
- 2004 ROGALAND: 1K Orreosen, Klepp 12.8 (M.Eggen). 1K Hagabukta, Sola 14.-18.8*(F) (E.Ween m.fl.). 1K Skare, Utsira 17.9 (A.Grimby, G.Mobakken m.fl.).
NORDLAND: 1 1K Røstlandet, Røst 26.-27.9 og 30.9*(F) (*M.Eggen, H.Eggen, T.A. Andersen).

(Nordøst- og Øst-Europa, Vestsibir, Vest- og Sentral-Asia. Overvintre i Sør- og Sørøst-Asia). Hunnen fra Lista i 2001 hekket og fikk frem en unge. Dessverre ble aldri hannen i paret sett, og man vet ikke om det var en hybridhekking med gulerle *M.flava* eller en ren sitronerlehekking. Utseendet til den juvenile fuglen kan faktisk ikke utelukke at en linerle *M.alba* var faren heller. To ungfugler på Jæren tidlig i august er spesielt. Kanskje et resultat av at hekkebestandene i våre østlige naboland blir stadig større? Fra Røst ble det meldt om opptil fire ulike sitronerler høsten 2004. NSKF har mottatt dokumentasjon på minst en av disse. Dessverre er det ikke ut i fra bildene som er tatt 26. og 30.9 mulig å se forskjeller i drakten, og siden observasjonstidspunkt ikke overlapper har vi valgt å betrakte observasjonene som ett funn av ett individ. For øvrig fjerde året på rad med sitronerleobservasjoner på Røst.

Sørnattergal *Luscinia megarhynchos* (32 - 2)

- 2003 NORDLAND: 2K+ rm. Myken, Rødøy 12.8*(F) (T.Kolaas).
- 2004 ROGALAND: 2K+ ♂ rm. Merkeskogen, Utsira 7.5*(F) (*A.T.Mjøs, *K.Tvedt, E. Sande, J.K.Ness, A.Grimby m.fl.). 1K+ rm. Revtingen OS, Klepp 14.8*(F) (*P.T.Harr, E.Ween, M.Dagsland).

(Sør- og Mellom-Europa vest til England, Asia; overvintre i Afrika). Det 15. funnet fra Utsira som er landets kronlokalitet for arten. Nordlandsfuglen er landets nordligste og samtidig den sjette på høsten, fuglen på Revtingen den syvende. Mai er for øvrig den beste måneden.

Gulltrost *Zoothera dauma* (7 - 2)

- 2004 ROGALAND: 1K Eigersund, Eigersund 28.9*(F) (R.Nodland, T.S.Nordland m.fl.).

(Fra Ural og østover gjennom Sibir til Japan og Korea. Overvintre i India, Sørøst-Asia og på Filippinene). Fuglen i Eigersund fløy trolig på en wiretråd og ble funnet død på stien under. Den er den første registrerte gulltrosten på norsk jord siden ett individ ble registrert i flukt i Bergen sentrum 28. oktober 1996 (Høyland *et al.* 2000). Det skulle bare gå én dag før den neste gulltrosten var et faktum — da på Ona i Møre og Romsdal. Aldri før er mer enn én gulltrost sett i løpet av ett og samme år. Fem av de ni norske funnene er fra oktober. Eigersundsfuglen med den triste skjebnen og Utsiras eneste gulltrost er begge datert den 28. september, Ona-fuglen er det tredje septemberfunnet. I tillegg foreligger det et junifunn fra Mølen. De færreste gulltrostene på Norgesbesøk har sluppet fra feilnavigeringen med livet i behold. Funnstatistikken rommer foruten årets forulykkede ungfugl; en snarefangt fugl, en som ble skutt og en som fløy på et vindu og døde. Vindusofferet var for øvrig det funnet som geografisk ligger nærmest årets fugl i Eigersund; Nærbø, Hå oktober 1968. I Storbritannia ble ikke mindre enn seks gulltroster sett i løpet av høsten 2004. Dette er en dobling av tidligere bestenotering (Rogers *et al.* 2005).

Ubestemt skogtrost *Catharus sp.* (0 - 1)

- 2004 NORDLAND: 1K+ Røstlandet, Røst 30.9 (*T.Bentsen, M.Eggen, T.A.Andersen).

(Nord-Amerika). Fuglen var trolig en brunkinnskogtrost *C. ustulatus*, men ble ikke sett godt nok til å bli sikkert artsbestemt. Det er første gang en amerikansk skogtrost blir observert andre steder enn på Utsira. Øya vest for Karmøy kan til gjengjeld skilte med fem skogtroster, fire av dem brunkinnskogtroster.

Starrsanger *Locustella certhiola* (8 - 1)

- 2004 ROGALAND: 1K+ rm. Nordvik, Utsira 30.9*(F) (*J.K.Ness, G.Mobakken, Ø.B. Nilsen m.fl.).

(Store deler av Asia; overvintre i Sørøst-Asia). Det sjette funnet på Utsira. Tre år på rad har denne megarariteten gjestet øya, sist nøyaktig ett år før årets fugl som ble trødd opp i vestre Nordvik. Arten er ennå ikke påtruffet i verken Sverige eller Danmark.

Linerla av den østlige underarten Motacilla alba personata overlevde vinteren på Lista og ble sist sett 9.4.2004. Her fotografert i februar før den anla sommerdrakt. Foto: Tore Vang.

En av to gulltroster Zoothera dauma fra 2004. Denne endte sin trolig sin skjebne i møte med en strømledning i Eigersund 28.9. Foto: Johan Tore Rødland.

Norges første funn av tykknebsanger Acrocephalus aedon ble gjort på Utsira 6.10.2004. Fuglen hang tilfeldig i et mistnett og ble ringmerket. Fuglen ble også sett i felt 8.10. Foto: Atle Grimsby.

Denne trostesangeren Acrocephalus arundinaceus holdt seg i en liten flekk med takrør i Porsgrunn det meste av juni 2004, og eksponerte seg villig for fotografer. Foto: Tore Vang.

Elvesanger *Locustella fluviatilis* (69 – 2)

2004 OSLO OG AKERSHUS: 2K+ ♂ Sørumsneset, Skedsmo 3.6-19.7 (*T.Aspelund, K.Trogstad m.fl.). 2K+ ♂ Østensjøvannet, Ås 5.6-7.7*(F) (*H.P.Kristoffersen, E.Ween m.fl.).

(Sentral- og Øst-Europa og Vest- til Sentral-Asia; overvintrer i Sørøst-Afrika). Arten ble registrert på Sørumsneset også i 2003. Det kan da være et returnerende individ, men funnet teller separat likevel.

Sumpsanger *Locustella luscinioides* (16 – 0)

1999 ROGALAND: 2K+ ♂ Bø, Torvastad, Karmøy 8.-25.6*(F+L) (L.T.Haugen, J.K.Ness, O.K. Bjørnstad, F.Steinkjellå m.fl.).

(Europa nord til Danmark, Nordvest-Afrika; overvintrer tropisk Afrika). Halvparten av alle sumpsangerene i Norge er funnet i Rogaland.

Åkersanger *Acrocephalus agricola* (14 - 1)

2004 ROGALAND: 2K+ Utsira, Utsira 31.5*(F) (G.Mobakken, E.Sande m.fl.).

(Svartehavet til Sørvest-Sibir; overvintrer i India). Det andre vårfunnet fra Utsira. Første gang arten ble påtruffet på holmen var 6. juni 2002. Denne arten virker endelig å ha innsett at om man først flyr feil så finnes det andre steder å oppsøke enn Listalandet. Slevdalsvannet og fyrområdet som har ni av Norges 15 funn, men av de resterende seks annetstedsfra er fire fra dette årtusenet. Når kommer det første høstlige feltfunnet fra en vestkystlokalitet? Ser man til Shetland som kan skilte med 16 høstfunn av arten (Pennington *et al.* 2004) finner man at september er den desidert beste måneden. Så det er bare å dra ut å lete. En generell oppgang i antall funn over hele Nord-Europa de siste åra bør være ansporende nok.

Busksanger *Acrocephalus dumetorum* (47 - 7)

2001 ROGALAND: 2K+ ♂ Bjårvatnet, Hå 16.-18.6*(V) (*G.Kristensen, M.Dagsland m.fl.).

2004 OSLO OG AKERSHUS: 2K+ ♂ Stilla, Skedsmo 9.6 (*L.E.Johannessen, T.Aspelund, K.Trogstad m.fl.).

HEDMARK: 2K+ ♂ Åkersvika, Hamar 17.-29.6*(L) (P.J.Hagevik, J.Lurås, J.Bekken, T.Berg m.fl.).

OPPLAND: 2K+ ♂ Skirstadtjern, Gran 31.5-5.6*(L) (*E.Dehli, T.Østbye, B.H.Larsen).

2K+ ♂ Biri, Gjøvik 22.-24.6*(L) (*P.Å. Skålerud, R.Ødegård, P.J.Hagevik, B.H. Larsen m.fl.).

TELEMARK: 2K+ ♂ Kjølnes, Porsgrunn 14.-19.6*(L) (T.Sommer, B.F.Olsen, E. Edvardsen m.fl.).

ROGALAND: 1K+ rm. Revtangen OS, Klepp 15.8 *(F) (M.Kersbergen m.fl.). 1K rm. Revtangen OS, Klepp 11.10*(F) (E.Ween m.fl.).

(Eurasia østover fra Finland, overvintrer i India og Sri Lanka). Fem syngende hanner på Østlandet på våren og to tilfeldig ringmerkede fugler fra Vestlandet på høsten. Et mønster som gjenspeiles også om man ser på forekomsten over lengre tid. Syngende hanner blir riktignok år om annet funnet i store deler av landet og høstfunn er sjeldnere enn årets forekomst skulle tilsi. Men likefullt et normalår. Reve OS er kanskje landets beste ringmerkingslokalitet om man er spesielt ute etter rariteter. To busksangere er likevel noe bedre enn forventet selv derfra.

Trostesanger *Acrocephalus arundinaceus* (61/62 - 2)

2002 VESTFOLD: 2K+ Mølen, Larvik 8.6 (*K. Johannessen, K.P.Gade).

2004 TELEMARK: 2K+ ♂ Herøya, Porsgrunn 30.5-26.6*(F) (*P.E.Fjeld, B.Kjellermyr, R.Solvang m.fl.).

HORDALAND: 2K+ ♂ Vestbøstادتjødno, Fitjar 30.5-1.6 (T.H.Heggland, A.Vatten).

(Europa nord til Midt-Sverige, Sørvest- og Øst-Asia samt Nord-Afrika; overvintrer i Afrika). Med nok et funn fra rekordåret 2002 er antall observasjoner nå oppe i ti. En grell kontrast til årets svake opptreden. I Sverige ble et normalt antall syngende trostesangere registrert, men hovedtyngden er de senere årene flyttet fra de sørvestlige til de østlige delene av Sverige (Strid *et al.* 2005). Kanskje dette et lite stykke på vei kan forklare den svake forekomsten de to siste årene? Britene, som har notert 219 trostesangerbesøk i sine offisielle funnstatistikker, ble avspist med bare fire individer våren 2004 (Rogers *et al.* 2005).

Tykknebsanger *Acrocephalus aedon* (0 - 1)

2004 ROGALAND: 1K Merkeskogen og Nordvik, Utsira 6. og 8.10*(F) (J.Austevik, Ø.B.Nilsen m.fl.).

(Sørlike Sibir og nordlige Mongolia øst til nord-øst Kina). Ny art for landet. Sjøkkmeldingen om

sultansanger *Sylvia crassirostris* på Sula i Sør-Trøndelag hadde knapt sunket inn hos ornitologer på øyferie rundt omkring før Utsira slo til. I et av nettene i den nyrestaurerte Merkeskogen hang det som for mange kanskje er den mest ettertraktede av alle sibirske juveler. Midt i «bombeuka», nesten på dagen åtte år etter forrige nye Norgesart på øya ble nok et kapittel i norsk ornitologisk historie skrevet. Med tykk skrift denne gangen. Tykknebsangeren ble sett i utkanten av Merkeskogen noen timer etter fangsten, men ikke mer verken denne eller den påfølgende dagen. For nyankomne var det derfor svært gledelig da fuglen dukket opp i Skjeldehagen på formiddagen 8.10. Her viste den seg frem innimellom de hyppige rundene med gjemmeleken utover hele dagen, og den ble attpåtil fotografert i felt. Tykknebsanger er en ekstremt sjelden gjest i Europa. Shetland har nærmest monopol på arten med fire funn. Derav det første på Fair Isle i 1956, datoen var 6.oktober (Pennington *et al.* 2004). Ellers er det bare Lågskår i den finske skjærgården som kan vise til funn av arten, i oktober 1994. Og nå altså Utsira. Funnet er omtalt av Austevik (2005).

Bleksanger *Hippolais pallida* (0 - 1)

2004 SØR-TRØNDELAG: 2K+ rm. Titran, Frøya 12.9*(F) (M.Myklebust, T.Berge, I. Hafstad).

(Sørøst-Europa østover til Sentral-Asia, Afrika). Ny art for landet. Arten ble tidligere betraktet som en underart av blekspottesanger, som nylig ble splittet i maurersanger *Hippolais opaca* og bleksanger *Hippolais pallida* (Knox *et al.* 2002). Fuglen tilhørte underarten *elaecia* som hekker i Sørøst-Europa østover til Sentral-Asia. Funnet og artens status utenfor hekkeområdene i Europa er grundig omtalt av Hafstad *et al.* (2004). For tips om identifikasjon anbefales Svensson (2001).

Sultansanger *Sylvia crassirostris* (0 - 1)

2004 SØR-TRØNDELAG: 1K rm. Sula, Frøya 3.-8.10*(F) (T.Haugskott, K.Hellandsjø, T. Berge, E.Spets m.fl.).

(Sørøst-Europa, Midt-Østen og øst til nordlige deler av Pakistan; overvintrer i subtropisk Afrika, sør på den arabiske halvøy og i India). Ny art for landet. Øya nord for øya Frøya er relativt nylig blitt oppdaget av fuglekikkere med øye for sjeldenheter. Den er således et av de nyeste tilskuddene til det etter hvert så rikholdige utvalget

av «bombeøyer» langs den norske kysten. I gamle dager fikk bare Utsira den samme oppmerksomheten fra ornitologer som mange øyer fra Røst i nord til Kvitsøy i sør får nå. Sultansangeren holdt seg i nesten ei uke og mange tilreisende fikk sett fuglen. Arten som er splittet fra mestersanger *S. hortensis* er svært lik sin vestlige tvillingart (Shirihai *et al.* 2001). Sultansangeren på Sula ble artsbestemt på forekomsten av mørkt fyll på majoriteten av de andre haledekkerne, samt på biometriske mål. Arten virker ikke å være sikkert påvist i Nord-Europa i det hele tatt tidligere. Funn fra Storbritannia, Tyskland, Belgia og Nederland er enten ikke bestemt ned til artsnivå, eller så har det dreid seg om mestersanger (Shirihai *et al.* 2001). Funnet er nærmere omtalt av Haugskott (2005).

Rødstrupesanger *Sylvia cantillans* (57 - 3)

2004 ROGALAND: 2K+ ♂ Utsira, Utsira 31.5 (G.Mobakken m.fl.). 2K+ ♀ Utsira, Utsira 1.6 (G.Mobakken). 2K+ ♀ rm. Reve OS 3.6 *(F) (M.Kersbergen m.fl.).

(Sør-Europa, Vest-Tyrkia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Nord- og Vest-Afrika). Rogalandsdominansen fortsetter. Ikke mindre enn 48 av de norske funnene er gjort i det sørligste av Vestland fylkene. Utsira står for brorparten av observasjonene. Hele 36 individer av denne fargerike sangeren er påvist på øya så langt (Tveit *et al.* 2005, Mjølness *et al.* 2005). Reve Ornitologiske Stasjon er sammen med Jomfruland den lokaliteten som har hatt arten på besøk nest flest ganger. Begge lokalitetene står oppført med fire funn hver, alle fra våren. En kuriositet kanskje, men rødstrupesanger er bare registrert to ganger i Vest-Agder, og arten er aldri sett på Mølen. Videre er arten bare funnet to ganger nord for Rogaland og det foreligger bare ett ekte innlandsfunn. Tre funn plasserer for øvrig årets forekomst midt på treet hva gjelder antall funn på et år.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides* (62/67 - 2)

2004 ROGALAND: 2 2K+ ♂ Utsira, Utsira 1.6*(L) (J.K.Ness, Ø.B.Nilsen m.fl.).

(Nordøst-Europa og Asia; overvintrer i Pakistan, India og Indokina). Fuglene ble hørt syngende samtidig på forskjellige steder på øya. Observasjonene teller som to funn. Ytterligere en fugl besøkte øya denne dagen, dessverre er ingen beskrivelse av denne østsangeren innkommet.

Norges første funn av bleksanger Hippolais pallida ble tilfeldig fanget og ringmerket på Titran, Frøya i Sør-Trøndelag 12.9.2004. Fuglen ble sikkert artsbestemt ut fra biometri og etter konsultasjon med Lars Svensson. Foto: Magne Myklebust.

Norges og Nordens første sultansanger Sylvia crassirostris var stabil på Sula, Frøya i Sør-Trøndelag 3.-8.10.2004. Sultansanger ble egen art etter at mestersanger Sylvia hortensis ble splittet i to arter. Man separerer de to blant annet på nebbtegningene og dekkerne i undergumpen. Foto: Christian Tiller.

Fuglekongesanger fra Titran 6.10.2004. Med seks funn i 2004 var dette et gjennomsnittlig år, men likevel kun en fjerdedel av hva som er godkjent for 2003. Dette viser godt hvor variabel forekomst arten har i Norge. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

*Norges andre furusanger *Phylloscopus orientalis* ble oppdaget i en liten furuplanting på Kvasseim, Hå, Rogaland 8.5.2004. Fuglen ble sikkert artsbestemt på bakgrunn av den karakteristiske gråspurvaktige lokkelyden. Foto: Gunnar Gundersen.*

Lappsanger *Phylloscopus borealis* (55/61 - 4/10) etter 1987

- 1998 FINNMARK: 2K+ ♂ Neiden kirke, Neiden, Sør-Varanger 5.7 (M.Günther).
 2004 TROMS: 2K+ ♂ Vangen, Kvænangsbotn, Kvænangen 30.6* (*K.-O.Jacobsen, D.Gjerstad).
 FINNMARK: 2K+ ♂ + par m. 5 pull Neiden, Sør-Varanger 17.6-25.7 (T.A.Olsen, M.Eggen, H.Eggen m.fl.). 2K+ ♂ Gaukstad, Sør-Varanger 25.-28.6*(F) (*A.Haram, T.A. Olsen m.fl.).

(Nordlige Fennoskandia øst til Alaska; overvintrer i Sørøst-Asia). Årets forekomst er typisk med funn kun fra hekkeområdene. Sør-Varanger kommune er kjerneområdet for arten i Norge, og Neiden er blant de sikreste lokalitetene. Dessverre er det mange funn fra indre deler av Troms og Finnmark som aldri blir rapportert til NSKF. Fra Sør-Norge er det fremdeles langt mellom funnene. Det forrige var fra Reve OS i august 2002 (Bunes *et al.* 2004).

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus* (153 - 6)

- 2000 ROGALAND: 1K+ Sandve, Karmøy 26.10 (*H.J.Alfsen, O.K.Bjørnstad, F.Steinkjellå, T.O.Vedø).
 2003 ROGALAND: 1K+ rm Reve OS, Klepp 14.10 *(F) (M.Kersbergen).
 MØRE OG ROMSDAL: 1K+ rm Ona, Sandøy 15.10*(F) (K.Schjølberg, E.Grønningsæter, F.Grønningsæter). 1K Ona, Sandøy 15.10 (K.Schjølberg, E.Grønningsæter, F.Grønningsæter).
 SØR-TRØNDELAGE: 1K+ rm Titran, Frøya 15.-16.10 *(F) (*M.Myklebust, S.Prestøy, P.I.Værnesbranden).
 2004 ØSTFOLD: 1K+ Møklegård, Onsøy, Fredrikstad 14.10*(F) (K.Møklegård).
 ROGALAND: 1K+ Reveskogen, Klepp 2.11 (K.R.Mjølshnes).
 MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Ona, Sandøy 1.10 (*K.Kamsvåg, E.L.Dahl, K.O.Bøklepp, K.Schjølberg, F.Grønningsæter).
 SØR-TRØNDELAGE: 1K+ rm. Titran, Frøya 6.-7.10*(F) (*M.Myklebust, B.E.Solbakken, M.Vang, E.Thesen). 1K+ rm. Titran, Frøya 16.-17.10*(F) (*K.Aa.Solbakken, B.E.Solbakken, M.Myklebust m.fl.).
 NORDLAND: 1K+ Tjøtta, Alstahaug 27.9 (P.Shimmings).

(Sentral-, Øst- og Sør-Asia; overvintrer i Sørøst-Asia). Fuglekongesangeren fra Sandve på Karmøy i slutten av oktober 2000 er en av flere som ble rapportert fra øya dette året. Dessverre er Sandve-

fuglen den eneste som er innsendt. Funnene fra Reve, Ona og Titran høsten 2003 fører totalen fra dette året opp i respektable 24 individer. Fremdeles er halvparten av funnene fra Utsira denne høsten ennå ikke kommet komiteen i hende. Når det gjelder årets forekomst så kan den betegnes som midt på treet. Funnet fra Fredrikstad var det femte i Østfold, mens Nordlandsfuglen var den andre i Nord-Norge. Fra denne landsdelen foreligger det bare ett tidligere funn, fra Rønnevikjordene ved Bodø 12.10.1997 (Høyland *et al.* 2001). Merk at både Reve, Ona og Titran er representert blant funnstedene også i år.

Brunsanger *Phylloscopus fuscatus* (20 - 0)

- 2003 SØR-TRØNDELAGE: 1K+ rm. Titran, Frøya 14.10 *(F) (*M.Venås, M.Myklebust, P.I. Værnesbranden).

(Sentral- og Nordøst- til Sør-Asia; overvintrer i Nord India og Sørøst Asia). Andre funnet for Titran og Sør-Trøndelag. Disse to fuglene utgjør Norges to nordligste funn av arten.

Furusanger *Phylloscopus orientalis* (1 - 1)

- 2004 ROGALAND: 2K+ ♂ Kvassheim, Hå 8.-9.5 *(F) (*K.R.Mjølshnes, E.Mjålend, F.Falkenberg, E.N.Adolfson m.fl.).

(Balkanhalvøya og Tyrkia). Fuglen ble oppdaget i en liten furuplantning under et klassisk mainedfall av Afrikatrekkere. Her holdt den seg i nesten to dager og ble sett av mange tilreisende fra både fjern og nær. Det gråtseendet til fuglen fikk observatørene raskt inn på furusanger, men først da den gråspurvliknende lokkelyden ble hørt, kunne eikesanger *P. bonelli* utelukkes. Arten er tidligere bare påtruffet en gang i Norge, på Røst i september 2002 (Bunes *et al.* 2004). De seks eldre funnene av «bonellisanger» *P. bonelli/orientalis* fra Norge antas å kunne skjule ytterligere minst en furusanger. NSKF jobber med en revurdering av disse sakene. Furusanger er en svært sjelden gjest i Nord-Europa, og det foreligger for eksempel bare ett funn fra Sverige (Hellström *et al.* 2005) og ikke mer enn fire funn fra de britiske øyer (Rogers *et al.* 2005). Det svenske funnet samt det hittil siste britiske, fra april 2004, er vårfunn. For tips om identifikasjon av disse tvillingartene anbefales Svensson (2002) og Page (1999). Funnet fra Kvassheim er omtalt av Mjølshnes (2005b).

Rødtoppfuglekonge *Regulus ignicapilla* (54 - 0)
2002 TELEMARK: 1K ♂ rm. Jomfruland, Kragerø
20.10*(F) (O.Nordsteien m.fl.).

(Europa, Midtøsten, Nord-Afrika; overvintrer i Sør- og Vest-Europa samt Nordvest-Afrika). Øyene ytterst i Oslofjorden, samt Stråholmen og Jomfruland, står for nær halvparten av den totale norske funnmassen. Tar man med Mølen får man konsentrert 30 funn til dette området. Jomfruland er den lokaliteten som har registrert arten flest ganger. Oktoberfunnet fra 2002 var det åttende på øya.

Halsbåndfluesnapper *Ficedula albicollis* (8 - 1)
2004 VEST-AGDER: 3K+ ♂ Tjørve, Farsund 1.5
(T.B.Vestøl).

(Øst-Europa nord til Gotland og Øland i Sverige; overvintrer i tropisk Afrika). Fuglen ble sett kort i en hage på Tjørve av en enslig observatør. Selv om området ble finkjemmet resten av dagen av mange observatører ble fuglen ikke sikkert sett igjen. En innsendt observasjon av antatt samme fugl like i nærheten noe senere på dagen er ikke godkjent. Ny art for Vest-Agder, og det tidligste funnet av arten i landet hittil.

Rosenvarsler *Lanius minor* (21 - 1)
2004 VEST-AGDER: 2K+ ♀ Midthassel, Farsund
5.-6.8*(F) (*V.Bunes, T.A.Olsen, K.Olsen,
S.Folkedal, G.Gundersen m.fl.).

(Øst- og Sør-Europa, vestlige Asia; overvintrer i Sør-Afrika). Dette er femte funn i Farsund kommune, og tidsmessig et typisk funn i Norge.

Rosenstær *Sturnus roseus* (152/154 - 6)
2002 MØRE OG ROMSDAL: 1K Sandøya,
Sandøy 25.-26.9*(F) (E.Grønningsæter). 1K
Røssvika, Vigra 22.10*(F) (E.L.Dahl).
2003 VEST-AGDER: 2K+ Borhaug, Farsund 3.-
7.8*(F) (*T.B.Vestøl, V.Bunes, G.Gundersen,
R.Jåbekk m.fl.). 2K+ Nordhassel, Farsund
14.9*(F) (*R.Botnermyr, G.Klaveness, A.
Gullberg m.fl.). 2K+ ♂ Jølle, Farsund 12.-
28.9*(F) (G.Gundersen, V.Bunes, T.A.Olsen
m.fl.).
2004 VEST-AGDER: 1K div.lok. vest-Lista,
Farsund 17.-19.9*(F) (J.M.Abrahamsen,
T.A.Olsen, G.Gundersen, V.Bunes m.fl.). 1K
Nordhasselsanden, Farsund 27.10 (*T.
A.Olsen, J.M.Abrahamsen, P.S.Ranke).
ROGALAND: 1K Utsira, Utsira 9.9-16.
10*(F) (A.Grimbsby m.fl.). 1K Bryne sen-

trum, Time 24.-26.10*(V) (M.Dagsland, M.
Kersbergen m.fl.).
MØRE OG ROMSDAL: 1K Ona, Sandøy
23.9-16.10*(F) (*T.H.Hansen, K.O.Bøklepp,
J.R.Gustad).
NORDLAND: 1K Røstlandet, Røst 1.-
3.10*(F) (*S.Baines, M.Eggen, T.A.Ander-
sen).

(Sørøst-Europa, Sørvest-Asia; overvintrer fra India sør til Sri Lanka). Med nye to innrapporterte funn fra 2002 er totalsummen fra dette rekordåret nå oppe i 34 funn av 35 fugler. Det mangler ennå litt før alle de 62 rosenstærene som ble sett under denne invasjonen er innrapportert (Solbakken 2002). Fuglene fra Lista i 2003 fører totalsummen derfra opp i seks dette året. Seks rosenstær i 2004 er en normal årssum.

Gulirisk *Serinus serinus* (31/33 - 1)
2004 VEST-AGDER: 1K+ Stokkeldsåsen,
Søgne 11.9 (*P.Knutson, S.Flottorp).

(Kontinentale Europa, Tyrkia og Nordvest-Afrika). Første observasjonen av arten siden 2001. Det niende funnet i Vest-Agder som har vært artens favorittfylke de siste ti årene.

Polarsisik *Carduelis hornemanni*
Individer som viste karakterene til underarten
hornemanni (12/14 - 3)

2003 SØR-TRØNDELAGE: 1K rm. Titran, Frøya
28.9*(F) (K.Aa.Solbakken, B.E.Solbakken,
E.Thesen, B.Aas, A.Amundsen m.fl.). 1K
rm. Titran, Frøya 6.10*(F) (K.Aa.Solbak-
ken, B.E.Solbakken, T.A.Olsen, E.Sæter,
T.Gimnes). 1K ♂ rm. Titran, Frøya 15.-18.10
*(F) (*M.Myklebust, P.I.Værnesbranden). 2
1K(♂ + X) rm. Titran, Frøya 18.10*(F) (*M.
Myklebust, S.Prestøy, P.I.Værnesbranden).
NORDLAND: 1K Røstlandet, Røst 26.-
28.9*(F) (M.Eggen).
2004 SØR-TRØNDELAGE: 1K rm. Titran, Frøya
3.10*(F) (*E.Thesen, B.E.Solbakken, M.
Myklebust m.fl.). 1K rm. Titran, Frøya 12.
10*(F) (*K.Aa.Solbakken, M.Myklebust, T.
Reinsborg). 1K rm. Titran, Frøya 15.10*(F)
(M.Myklebust).

(Grønland og Island). Med fem funn av totalt seks fugler var forekomsten i 2003 rekordstor. Med ett unntak stammer alle funnene i denne rapporten fra Titran, som kan slå i bordet med hele sju funn (av totalt åtte fugler) i 2003-2004.

Rosensvarler Lanius minor på Lista august 2004 i klassisk jaktpositur. Denne fuglen var den femte i Farsund kommune og funn nummer 22 i Norge. Foto: Gunnar Gundersen.

Eter rekordåret 2002 har antallet funn av rosenstær Sturnus roseus stabilisert seg på normalt nivå. Denne fuglen var den eneste fra Utsira i 2004. Foto: Christian Tiller.

*En økt fokus på denne vestlige utgaven av polarsisik *Carduelis h. hornemanni* blant norske ringmerkere viser at denne kjempen trolig er mer vanlig på senhøsten enn hva som er tidligere bevist langs kysten av Norge. Denne fuglen ble ringmerket på Titran 12.10.2004. Kjetil Aa. Solbakken.*

*Denne sibirspurven *Emberiza aureola* besøkte noe uventet en fôringsplass i Sauherad, Telemark i månedsskiftet november – desember 2004. Dette er første vinterfunn av arten i Norge. Foto: Christian Tiller.*

Sibirspurv *Emberiza aureola* (35/41 - 1)

- 1999 NORDLAND: 2K+ ♂ Trældal, Narvik 18.6 (*T.N.Strøm, T.Strøm).
 2004 TELEMARK: 1K ♂ HELLKÅS, Sauherad 28.11-4.12*(F) (*O.Nordsteien, J.Myromslien, T.Holtskog m.fl.).

(Nordøst-Europa gjennom Nord-Asia; overvintrer i India og Sørøst-Asia). Funnet fra Nordland er spennende. Arten har sannsynligvis hekket i Pasvik, og det er ikke utenkelig at den kan finne egnede hekkeplasser også i nærheten av Narvik? Ett funn fra Skjomedalen i Narvik 13. august 1987 kan nevnes i så måte. Likeledes et julifunn fra Alta, samt et sent junifunn fra Målselv i Troms. Funnet fra Telemark er eksepsjonelt. Aldri før er arten påtruffet så sent på året. At det er et innlandsfunn samt at fuglen oppsøkte et fuglebrett gjør ikke observasjonen mindre spesiell. Historien om den celebre fuglebrettsgjesten i Telemark er fortalt av Olsen (2005b).

Svarthodespurv *Emberiza melanocephala*

(16 - 1)

- 2004 ROGALAND: 2K+ ♂ Nærland, Hå 19.7*(F) (E.Frantzen).

(Sør-Europa vest til Italia, Tyrkia og øst til det Kaspiske hav). Fuglen ble oppdaget sittende på et steingjerde mellom Nærlandsparken og stranda. Den ble sett kort og fotografert fra bilen sent på ettermiddagen før den forsvant sporløst like etterpå. Arten har en spesiell historie i Norge. For det første er den blitt sjeldnere med åra. Flest funn ble gjort på sytti- og på begynnelsen av åttitallet. Videre er funnene geografisk godt spredt, men Nordvestlandet utmerker seg. Møre og Romsdal har fem funn, tre av disse fra Runde utenfor Ålesund. Arten er ennå ikke påtruffet på Utsira, Jomfruland, Mølen og Lista. To svarthodespurver er sett i Nordland og selv Pasvik kan skilte med funn av arten. Videre er innlandslokaliteter som Trysil og Hemsedal begge bæret med besøk av spurven fra sørøst. Noe typisk mønster er altså ikke lett å se. Tidsmessig er også det norske funnmønsteret noe spesielt, særlig sammenliknet med det svenske. Mens svenskene oftest besøkes rundt månedsskiftet mai/juni og kun har to funn fra siste uka av juni og hele juli (SOF 2003), så stammer ni av de norske funnene fra denne siste perioden. Bare fire norske observasjoner sammenfaller tidsmessig med den svenske «toppsesongen». I tillegg har vi et eksepsjonelt aprilfunn, to fra begynnelsen av august samt ett fra midt i september. Med unntak av én hunn

har alle svarthodespurvene i Norge vært voksne hanner. Hunnfuglen ble for øvrig sett på samme lokalitet som dette årets hann, Nærland, Hå. For øvrig de eneste to i Rogaland.

Svarthodespurv/brunhodespurv *Emberiza melanocephala/bruniceps* (0 - 1)

- 1997 SØR-TRØNDELAGE: 1K+ Sula, Frøya 21.9*(F) (G.Rudolfsen).

Beskrivelsen av fuglen og fotografiet tillater ikke identifikasjon til art. Det er heller ikke mulig å avgjøre hvorvidt det dreier seg om en ungfugl eller en voksen hunn.

Kornspurv *Emberiza calandra* (38/40 - 3/6)

- 2003 VEST-AGDER: 2K+ ♂ Hananger, Farsund 10.-24.5*(F) (N.H.Lorentzen, A.Johnsen, T.A.Olsen, V.Bunes m.fl.). 2K+ ♂ Nordhassel, Farsund 24.5 (*V.Bunes, A.Johnsen). 2 2K+ ♂ og 2K+ ♀ Tjørnevemarka, Farsund 3.6-26.7*(F) (*N.H.Lorentzen, G.Gundersen, T.A.Olsen m.fl.).
 2004 VEST-AGDER: 2K+ Østhassel, Farsund 1-2.1*(F) (*A.Winnem, V.Bunes, G.Gundersen m.fl.) 2K+ Sangvik, Søgne 9.5 (*K.Blandhol, R.Tømmerstø, P.Knutson m.fl.). 1K+ Lista fyr, Farsund 13.8*(F) (E.Grønningseter).
 ROGALAND: 4 2K+ Skeie, Klepp 30.4-3.5*(F) (*M.Eggen m.fl.).

(Vestlige Eurasia nord til Sør-Sverige og Danmark, Nord-Afrika). Vår- og sommerfunnene fra Lista i 2003 danner sammen med funnet av en syngende hann fra Lista fyr 2.-22. mai (Mjølshes *et al.* 2005) en spennende serie med observasjoner. Det antas at hannen på Nordhassel 24. mai er identisk med en av hannene fra Lista fyr eller Hananger. Videre er det trolig disse to hannene som senere slo seg sammen i Tjørnevemarka. Her fikk de også selskap av en hunn. Den ene hannen ble sist sett 7. juni, mens den andre hannen slo seg sammen med hunnfuglen og gikk til hekking. Reirbygging og varslende fugler ble observert, men av ukjente årsaker ble dessverre hekkingen mislykket. Dette er det første konstaterte hekkforsøket i Norge siden 1939, da et par hekket på Jæren. Hekkeforsøket på Lista i 2003 er nærmere beskrevet av Olsen (2004). Fuglen fra Østhassel i januar 2004 er et gjenværende individ fra desember 2003. Med to nye funn fra Vest-Agder i 2004 forsterker fylket likevel sin posisjon som kjerneområde for arten i Norge i de senere år selv om Rogaland slo til med en flokk! Et tegn på at fjorårets hekkforsøk ikke bare var ett blaff?

Funn i kategori C

Arter som i utgangspunktet enten er forvillet eller satt ut, men som i dag reproducerer i vill tilstand i Europa og opprettholder fritlevende bestander uten behov for supplerende utsetninger.

Records in category C (*Released or escaped species which have established a self-supporting breeding population in their own country; including birds coming from a category C population of another country (with the species not breeding in their own country).*)

Stivhaleand *Oxyura jamaicensis* (44/56 - 3/4)

- 1998 NORDLAND: Ad. ♂ Røstlandet, Røst juli (S.Baines).
- 2003 NORD-TRØNDELAGE: Ad. ♂ Lømsen, Steinkjer 22.6-17.8*(F) (T.Sørhuus, A.Sørhuus).
- 2004 MØRE OG ROMSDAL: ♂+♀ Sætran, Smøla 20.6 (E.L.Dahl, P.G.Hopshaug).
SØR-TRØNDELAGE: Ad. ♂ Eidsvatnet, Bjugn 7.-8. og 11.5*(F) (M.Venås, G.Dybvik, H.E.Ring, G.Melum, M.Martinsen).
TROMS: Ad. ♂ Laugen, Trondenes, Harstad 12.-18.5*(F) (*H.Hveding, M.N.Nesstveit, T.M.K.Haugen).

(Nord- og Sør-Amerika, med en betydelig fritlevende bestand i England). Arten er erklært uønsket blant annet i Storbritannia og en storstilt utskyting av bestanden er iverksatt. Dette vil mest sannsynlig redusere funnfrekvensen her til lands kraftig i årene som kommer.

Funn i kategori D

Funn av arter hvor det er vanskelig eller umulig å bedømme om fuglen er en rømling eller har nådd landet ved egen hjelp fra naturlige utbredelsesområder. Det ene kan være like sannsynlig som det andre.

Records in category D. *Every species unless it is almost certainly a genuine vagrant (in which case it enters Cat. A), or almost certainly an escape from captivity (Cat. E).*

Eskimogås *Chen rossi* (1 - 0)

- 2003 NORDLAND: 2K+ Selvær, Træna 10.-11.5*(F) (A.I.Olsen).

(Nord-Amerika). Kun den andre observasjonen i landet. Det første kom høsten 2002 da en fugl trakk sør forbi Ona 30.9. Det er sannsynlig at gåsa på Selvær er identisk med Onafuglen, og NSKF har valgt å betrakte observasjonene som samme funn. Arten er såpass vanlig i fangenskap på kontinentet at et opphav derfra virker like sannsynlig som noe annet.

Snøgås *Chen caerulescens* (ukjent - 1/2)

- 2004 ROGALAND: 2 2K+ Orreosen, Klepp 2.-8.4*(F) (*K.R.Mjølslnes m.fl.).

(Nord-Amerika og Grønland, men vanlig i fangenskap i Europa). Gjessene var av blå fase og hadde blant annet selskap av ei grønlandsk tundraås.

Funn i kategori E

Funn av arter/individer som regnes som rømlinger. I praksis vil dette si arter som ikke har noe etablert funnmønster i Europa, men er vanlige burfugler eller individer som viser tegn på å komme fra fangenskap (skader i fjærdrakten o.l.).

Records in category E (*Escapes from captivity*)

Dvergflamingo *Phoenicopterus minor* (1 - 1)

- 2004 VEST-AGDER: 2K+ Lista fyr, Farsund 20.9 (*T.R.Stølen, *T.A.Olsen, P.S.Ranke).
ROGALAND: 2K+ Hårr, Nord-Varhaug og Obrestad, Hå 20.9 (*M.Dagsland, E.Ween, M.Kersberger, P.T.Harr, L.O.Eliassen).

(Afrika). De to observasjonene dreier seg helt sikkert om samme fugl, og regnes som samme funn. Denne rømlingen er bare påvist i landet én gang tidligere, på Utsira i 1986.

Halsbåndparakitt *Psittacula krameri* (1 - 1)

- 2004 OSLO OG AKERSHUS: 1K+ ♀ Nordstrand, Oslo 20.og 25.10*(F) (T.Laksemoen).

(Sør-Asia og Sentral-Afrika. Innførte bestander flere steder i Europa). Arten hekker vilt i Stor-

britannica og er på den britiske C-lista. Selv om funnet teoretisk sett kan involvere et individ fra Storbritannia anser NSKF det som mye mer sannsynlig at observasjoner i Norge gjelder rømte burfugler.

Gråkjernebiter *Eophona personata* (3 - 0)

1999 AUST-AGDER: 2K+ Kjetså, Evje og Hornnes 19.10*(F) (*O.A.Brattfjord, K.Johansson, L.Breistøl).

(Sibir, Kina, Japan, Korea). Fuglen dukket opp på et faglebrett i Setesdalen.

Hybrider

Hybrids

Hybrid stokkand *Anas platyrhynchos* x brun- nakke *A. penelope* (7 - 0)

2001 ROGALAND: 2K+ ♂ Kolnes og Hafrsfjord, Sola jan. 2001*(F) (M.Eggen m.fl.).

Samme som på samme lokalitet i 2000. Funnstatistikken er nedjustert da denne fuglen feilaktig ble regnet som ny i 2003.

Hybrid amerikakrikkand *Anas carolinensis* x krikkand *A. crecca* (3 - 1)

2004 NORDLAND: 2K+ ♂ Røstlandet, Røst 16.5*(F) (*B.Berg, S.Baines).

Anda var innsendt som amerikakrikkand, men bilder viste en svak horisontal hvit strek langs kroppssidene i tillegg til den vertikale. Dermed kunne anda godkjennes som en krysning. Denne krysningen rapporteres overraskende sjelden tatt det store antallet amerikakrikkender i Europa, samt artens nære slektskap med krikkand i betraktning. Identifikasjon av denne hybridformen er drøftet av Palmer (1997).

Hybrid amerikablesand *Anas americana* x brunnakke *A. penelope* (4 - 1)

2004 VEST-AGDER: 2K+ ♂ Nesheimvannet, Farsund 6.-23.4*(F) (*T.A.Olsen, V.Bunes, G.Gundersen, M.Helberg m.fl.).

Hybrid bergand *Aythya marila* x toppand *A. fuligula* (4 - 0)

2004 ROGALAND: 2K+ ♂ Orrevannet, Klepp 15.4-31.12*(F) (M.Eggen m.fl.).

Samme fugl som var i området i mai 2003.

Hybrid toppand *Aythya fuligula* x taffeland *A. ferina* (5 - 1)

2004 TROMS: 2K+ ♂ Kvannesvatnet, Harstad 18.5*(F) (H.Hveding).

Hybrid praktærfugl *Somateria spectabilis* x ærfugl *S. mollissima* (4 - 0)

2004 FINNMARK: 4K+ ♂ Komagvær, Vardø 1.6*(F) (*A.T.Mjøs, *E.N.Adolfson, P.V.Velsir, G.V.Velsir).

Trolig samme fugl som ble sett i ytre Varangerfjord også i 1998 og i 1999. Dersom så er tilfelle er den minst ni år gammel.

Hybrid svartehavsmåke *Larus melanocephalus* x fiskemåke *L. canus* (1 - 1)

2004 ROGALAND: 3K+ Kvalbein, Hå 15.4*(F) (K.R.Mjølshes).

Hybrid gråspurv *Passer domesticus* x pilfink *P. montanus* (8 - 0)

2002 SØR-TRØNDELAGE: 2K+ Nidarø, Trondheim 6.4 (T.Reinsborg).

Fuglen betraktes som den samme som tidligere på samme lokalitet (Bunes *et al.* 2004).

Hybrid gulspurv *Emberiza citrinella* x hvithode- spurv *E. leucocephalus* (4 - 0)

2003 TELEMARK: 2K+ ♂ rm. Jomfruland, Kragerø 14.4*(F) (J.H.Magnussen, S.Edwardsen, T.Holtskog, S.Edwardsen, J. Cleve, J.Myromslien).

Rettelser

Corrections

Rettelser til Høyland *et al.* (2001):

Brilleand *Melanitta perspicillata*

1997 VEST-AGDER: 3K+ ♂ Husebybukta, Farsund 26.4 (G.Gundersen). 2K+♂ Kviljosanden 26.8 (G.Gundersen). Det er godkjent flere observasjoner av opptil to voksne hanner fra Lista dette året, observasjonene over regnes bare som datotillegg

15.4 (J.H.Magnussen). Tidligere publisert med feil dato, 15.10.

Rettelser til Mjøs et al. (2001):**Lappsanger** *Phylloscopus borealis*

2000 FINNMARK: 2 2K+ ♂ sy. Storskog, Sør-Varanger 26.6-8.7 (M.Günther). Datoforlen-gelse, tidligere kun godkjent fra 25.6.

Rettelser til Solbakken et al. (2003):**Aftenfalk** *Falco vespertinus*

1998 ROGALAND: Ad. ♂ Nærlandsstrand, Hå 8.8 (J.Grønning). Korrigering av årstall. Tidligere feilaktig publisert fra 2000.

Rettelser til Bunes et al. (2004):**Tundraplerke** *Anthus gustavi*

2002 NORDLAND: 1K+ Røstlandet, Røst 19.-21.9 (*M.Eggen, S.Baines, T.-E.Kristiansen). 1K+ Røstlandet, Røst 2.10 (*M.Eggen, *H.Eggen, *J.H.Magnussen). Funnene er publisert slik de er over tidligere, men etter å ha mottatt nye opplysninger har vi i motsetning til den gang nå valgt å betrakte funnene separat. Funnstatistikken er oppjustert og rekordåret 2002 kan nå vise til fem funn av arten.

Rettelser til Mjøsnes et al. (2005):**Stivhaleand** *Oxyura jamaicensis*

2003 ROGALAND: 2K+ ♀ Revesvingen, Klepp 1.5* (F) (*J.R.Gustad, V.Bunes m.fl.). Under kommentarene til dette funnet oppgis det at det er det første norske funnet av arten i saltvann. Dette stemmer ikke. Det finnes flere saltvannsfunn av arten.

Silkehegre *Egretta garzetta*

2003 VESTFOLD: 2K+ Lahellefjorden, Sandefjord 13.-15.8*(F) (K.Johannessen, A.Hangård m.fl.). Tidligere feilaktig publisert fra peri-oden 13.-14.9.
ROGALAND: 2K+ Eigerøy, Eigersund 5.-10.8*(F) (*B.E.Paulsen, J.Grønning m.fl.). Datotillegg, tidligere publisert t.o.m. 9.8.

Glente *Milvus milvus*

2003 TELEMARK: 2K+ Jomfruland, Kragerø

Svartehavsmåke *Larus melanocephalus*

2003 ROGALAND: 3K Mosvannet og Breiavannet, Stavanger 1.1-19.1*(F) (*Frode Jacobsen, Ove Bryne, G.Kristensen, M.Kersbergen m.fl.). Tidligere publisert med feil alder.

Dverglerke *Calandrella brachydactyla*

2003 ROGALAND: 2K+ Staraberje, Utsira 25.-26.5* (F) (*K.R.Mjøsnes, *O.Djøseland, m.fl.). Funnet er tidligere feilaktig publisert fra 25.-26.6.

Rosenstær *Sturnus roseus*

2003 NORDLAND: Ad. Røstlandet 4.8*(F) (J.Stenersen). 2K+ Røstlandet 4.-14.8*(F) (T.E.Kristiansen, J.Stenersen). Feilaktig publisert og omtalt som to separate funn. Riktig antall funn fra 2003 blir da 13/14. Tre, ikke fire rosenstærer ble sett på Røst denne høsten.

Hvithodespurv *Emberiza leucocephalos*

2003 ROGALAND: 1K+ ♂ Utsira, Utsira 22. og 26.11 (*G.Mobakken, A.Grimbsby). Funnet er tidligere publisert uten at kjønnnet er opp-gitt.

Henlagte saker**Shelved records****Hybrid stokkand** *Anas platyrhynchos* x **stjertand** *A. acuta*

2004 OSLO OG AKERSHUS: 2K+ ♂ Kjelle, Aurskog-Høland 10.4*(F). Anda er ikke en typisk stjertand x stokkand-hybrid og siden NSKF ikke kan utelukke at det er andre arter involvert i krysningen har vi valgt å henlegge saken. Henlegges fordi komiteen antar at bedre litteratur på problemstillingen kan komme i fremtiden.

Andehybrid sp. *Anas* sp.

2004 ROGALAND: 2K+ ♂ Kvassheim, Hå 26.5-17.6. Denne veldokumenterte anda hadde kanelandblod i årene, men komiteen har ikke greid å si noe sikkert om hvilken art de andre genene i fuglen kommer fra.

Tartarfalk *Falco biarmicus*

2002 ROGALAND: 2K+ Merkeskogen, Utsira 6., 14. og 19.6. Fuglen hadde reimer og ut fra beskrivelsen kan fuglen godt ha vært en tartarfalk. Men uansett er det alltid vanskelig å si noe sikkert om artstilhørigheten til slike falkonerfalker. Uten dokumentasjon er det helt meningsløst i det hele tatt å prøve.

«Østlig» gulerle *Motacilla flava* spp.

2001 ROGALAND: 1K Reve, Klepp 16.10*(V).
 2003 VEST-AGDER: 1K Vågsvollvika, Farsund 20.10*(F). 1K Fuglevika, Farsund 26.10*(F).
 ROGALAND: 1K Kvasheim, Hå 26.10*(F). 1K Fuglingane, Klepp 30.10-10.11. 1K Vik, Klepp 4.11-13.12*(F). 2 1K Revtingen, Klepp 8.-22.11*(F).
 HORDALAND: 1K Herdla, Askøy 25.10*(F).
 Disse gulerlene har alle til felles at de er grå, har en skarp lokkelyd og opptrer sent på høsten. Alt forenlig med et østlig opphav hvilket det også er sannsynlig at de har. Men å underartsbestemme disse gulerlene er svært vanskelig, om ikke umulig med dagens kunnskap om variasjon innen gulerlekompleset. NSKF anser det som like sannsynlig at disse grå gulerlene er nordøstlige såerler *M.f. thunbergi* som noen andre mer eksotiske underarter. Trolig er endog flere underarter involvert i det sene høstmaterialet. Enn så lenge har vi valgt å henlegge alle innkomne rapporter om østlige gulerler. Vi vil likevel på det sterkeste oppfordre observatører om fortsatt å sende inn alle veldokumenterte funn av slike grå gulerler. Kanskje kommer det et gjennombrudd på identifikasjonsfronten i framtiden?

Sitronerle *Motacilla citreola* x **erle** sp. *Motacilla* sp.

2001 VEST-AGDER: 1 juv. Haugetjern, Farsund 22-24.6*(F). En sitronerle hunn hekket sammen med en erle-hann av ukjent art ved Haugetjern denne sommeren. Utseendet til den juvenile fuglen avslørte lite om hvilken art hannen tilhørte, og NSKF kan ikke med noen grad av sikkerhet uttale seg om slektskapet til erla utenom det åpenbare.

Ikke godkjente saker

List of records not accepted

Amerikakrikkand *Anas carolinensis*

2004 OPPLAND: 2K+ ♂ Røykenvika, Gran

28.4.

NORDLAND: 2K+ ♂ Røstlandet, Røst 16.5. Hannen på Røst viste hybridkarakterer og er godkjent som en amerikakrikkand x krikkand.

Islandsand *Bucephala islandica*

2003 NORD-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ Laksjøen, Lierne 22.5.

Stivhaleand *Oxyura jamaicensis*

1994 OPPLAND: 1K+ ♂ Lågendeltaet, Ringebu 16.-30.10*(F).

2003 NORD-TRØNDELAGE: 2K+ ♀ Vellamelen, Steinkjer 11.5.

Svarthalsdykker *Podiceps nigricollis*

1997 ØSTFOLD: 2 2K+ Kurefjorden, Rygge 10.8.

Gulnebbire *Calonectris diomedea*

2004 VEST-AGDER: 2K+ Lista fyr, Farsund 20.5.

Svartbrynalbatross *Thalassarche melanophris*

2003 SØR-TRØNDELAGE: 2K+ Frohavet, Frøya 7.8.

2004 HAVOMRÅDENE S: 2K+ Bragefeltet, Norskehavet 22.9.

Albatross sp. *Thalassarche/Diomedea* sp.

2003 ROGALAND: 1K+ Revkekaien, Klepp 7.9.

Rørdrum *Botaurus stellaris*

2004 ROGALAND: 2K+ Hadland, Eigersund 30.8.

Silkehegre *Egretta garzetta*

2004 ROGALAND: 2K+ Hellvik, Eigersund 1.6. 2K+ Helleland, Eigersund 20.-21.6.

Kalkunkondor *Cathartes aura*

2002 ROGALAND: 2K+ Åsheia, Eigersund 19.9 og Åmdalsveien, Eigersund 2.10.

Svartglente *Milvus migrans*

2003 VEST-AGDER: 2K+ Kviljodden, Farsund 7.5.

2004 AUST-AGDER: 2K+ Granjord, Risør 5.6. VEST-AGDER: 2K+ Steinsvika, Farsund 19.8.

Glente *Milvus milvus*

2003 ROGALAND: 2K+ Revtingen, Klepp 29.6.
 2004 OSLO OG AKERSHUS: 1K+ Maridalsvannet, Oslo 20.7.

TELEMARK: 1K+ Maistanga, Kragerø 15.6.

Steppehauk *Circus macrourus*

2002 TELEMARK: Ad. ♀ Stråholmen + Jomfruland, Kragerø 24.10.

Enghauk *Circus pygargus*

1999 VEST-AGDER: Ad. ♀ Søgnesletta, Søgne 20.9.

2002 TELEMARK: 1K Jomfruland, Kragerø 20.9.

2004 ØSTFOLD: 2K+ ♀ Blixøya, Våler 6.9.

Alaskasnipe *Calidris melanotos*

2002 TELEMARK: 1K+ Krogshavn, Bamble 5.10.

Tereksnipe *Xenus cinereus*

2004 NORDLAND: 2 2K+ Valfjord, Sortland 29.-31.7.

Amerikagråmåke *Larus smithsonianus*

2002 VEST-AGDER: 2K Mandal havn, Mandal 15.12. Bildene utelukker på ingen måte amerikagråmåke, men fuglen ansees draktmessig også å falle innenfor den europeiske gråmåkens variasjon.

Sabinemåke *Larus sabini*

2004 HAVOMRÅDENE S: 3K+ Bragefeltet blokk 31/4, Norskehavet 22.9.
SØR-TRØNDELAG: 1K Kjervågsund, Frøya 2.10.

Skjæregjøk *Clamator glandarius*

2003 VEST-AGDER: 2K Borhauggården, Farsund 25.3.

Gråseiler *Apus pallida*

2002 VEST-AGDER: 2K+ Homme, Gyland, Flekkefjord 7.8.

Bieter *Merops apiaster*

2001 VEST-AGDER: 2K+ Lista fyr, Farsund 15.5.

Hybrid flaggspett *Dendrocopos major* x **hvitryggspett** *D. leucotos*

1997 SØR-TRØNDELAG: 1K+ ♂ Sjetnemarka, Trondheim 9.11.

Topplerke *Galerida cristata*

2003 OSLO OG AKERSHUS: 1K+ Årnestangen, Rælingen 8.7.

VEST-AGDER: 1K+ Steinodden, Farsund 6.10.

2004 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Skjøelberg, Smøla 1.5.

Myrpiplerke *Anthus rubescens*

2004 HORDALAND: 1K+ Hellesøy, Øygarden 7.10.

Ubestemt stor piplerke *Anthus sp.*

2000 HEDMARK: 2K+ Åsta øst, Åmot 8.9*(D). Fuglen er en sanglerke.

Sitronerle *Motacilla citreola*

2004 VESTFOLD: 2K+ Helgeroa, Larvik 6.9.

Bleksanger *Hippolais pallida*

2004 ROGALAND: 1K+ Austrheim, Utsira 3.10.

Busksanger *Acrocephalus dumetorum*

2004 ØSTFOLD: 2K+ ♂ Arneberghølen, Råde 11.6.
SØR-TRØNDELAG: 2K+ ♂ Lian, Snillfjord 27.6-3.7.

Elvesanger *Locustella fluviatilis*

2002 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ ♂ Ringsøy, Smøla 22.6.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides*

2004 HEDMARK: 2K+ Midtvang, Hamar 8.8.
AUST-AGDER: 2K+ ♂ Hisøy kirke, Arendal 4.6.

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus*

2003 ROGALAND: 1K+ Reveparken, Klepp 17.10.

Rødtoppfuglekonge *Regulus ignicapilla*

1988 FINNMARK: 2K+ ♂ Hjelmøy, Måsøy 2.7.

Halsbåndfluesnapper *Ficedula albicollis*

2004 VEST-AGDER: 2K+ ♂ Tjørve, Farsund 1.5.
En hann sett i en nærliggende hage tidligere samme dag er godkjent.

Rosenstær *Sturnus roseus*

2003 ROGALAND: 1K Nærlandsstranda, Hå 21.9.

Summary

This is the 29th annual report and the 30th announcement from the Norwegian Rarities Committee (NSKF). The majority of records treated here are from 2004, but some older records are also included. Norway follows taxonomic advises given by the Taxonomic Advisory Committee (TAC) in the Association of European Rarity Committees (AERC). The systematic list of

accepted records is set out in the following system: (1) The birds Norwegian name, (2) scientific name, (3) the numbers in brackets, e.g. (30/32 - 1), refers respectively to the total number of records/total number of individuals up to and including 2003, and in 2004, (4) any limitations given of (3), (5) any breeding, (6) year, (7) county, (8) number of individuals, age (1K = first calendar year etc.), sex (if known) and sometimes circumstances («rm» means that the bird was ringed), (9) site and municipality, (10) date, (11) * indicates if the record was complemented by positive evidence, and type of the evidence (F = photo, V = video-recorded, L = tape-recorded, D = found dead), (12) observers names in brackets, main observer is specified first and emphasized with *, (13) roughly gives the species distribution and (14) comments concerning the records.

General trends:

2004 was one of the best years in the history of NSKF. With 223 accepted records. 76 accepted records from previous years help to complete the Norwegian Bird list. There are 22 records presented that have been shelved. Half of these are concerning first year «Eastern Yellow Wagtails». This is due to the lack of identification knowledge in the literature for such birds. Also presented are 47 records that for some reason have not been accepted. The records from 2004 shows few extraordinary trends, maybe except for a smaller influx of Sabine's Gulls (16 records). It was the second best year for Green-winged Teal *Anas carolinensis* (10 records) and the best year for Bee-eater *Merops apiaster* (7 records) and Caspian Gull *Larus cachinnans* (4 records). Other records of interest are Norway's fourth Short-toed Eagle *Circaetus gallicus*, sixth Gull-billed Tern *Sterna nilotia*, fifth Pallid Swift *Apus pallidus*, second White-winged Lark *Melanocorypha leucoptera* and second Eastern Bonelli's Warbler *Phylloscopus orientalis*. Five records of White-winged Black Tern *Chlidonias leucopterus* and two records of Whites Thrush *Zootera dauma* are also more than normal.

New species to the Norwegian list:

There are a total of five new species to the Norwegian category A list presented in this report, all from 2004. This brings the official Norwegian Bird list to 471 species. Included in this list are accepted records in category A-C.

The new species are Baird's Sandpiper *Calidris bairdii*, Bridled Tern *Sterna anaethus*, Thick-billed Warbler *Acrocephalus aedon*, Eastern Olivaceous Warbler *Hippolais pallida* and Eastern Orphean Warbler *Sylvia crassirostris*.

Litteratur

Amstrup, O., Sand Frich, A., Hansen, T.H., Pedersen, K. & Thorup, K. 2005. Sjældne fugle i Dan-

- mark og Grønland i 2004. - *Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift* 99: 169-181.
- Aronsson, N. 2005. Illyricus eller pekinensis – det er frågan. - *Roadrunner* 13: 12-13.
- Bekkeli, K. 2005. Hvitvingelerke ved Vardø. - *FeltOrnitologen* 3: 18-19.
- Bentz, P.-G., 1988. Sjeldne fugler i Norge i 1986. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomitè for fugl (NSKF), NZF og NOF. - *Vår Fuglefauna* 11: 87-95.
- Bryant, J. 1997. Population trends of American vagrants. - *Birding World* 10: 340-349.
- Bunes, V. & Solbakken, K.Aa. 2004. Sjeldne fugler i Norge i 2002. - *Ornis Norvegica* 27: 4-47.
- Clarke, A.W. 1991. Sjeldne fugler i Norge i 1989. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomitè for fugl (NSKF), NZF og NOF. - *Vår Fuglefauna* 14: 135-150.
- De Smet, G. 2003. AERC TAC's Taxonomic Recommendations. Online version: www.aerc.be
- Eggen, M. & Eggen, H. 2005. Håvard's hevn! Gulbrystsniper på Røst mai og september 2004. - *FeltOrnitologen* 3: 24-25.
- Gundersen, G. 2005. Sandterne på Lista – endelig! - *FeltOrnitologen* 3: 9.
- Gustad, J. R. 1995. Sjeldne fugler i Norge i 1993 og 1994. - *Vår Fuglefauna* 18: 259-301.
- Gutiérrez, R. 2004. Identification of Yelkouan, Balearic and Manx Shearwaters. - *Birding World* 17: 111-122.
- Hafstad, I., Myklebust, M. & Berge, T. 2004. Bleksanger *Hippolais pallida* - ny for Norges fauna. - *Ornis Norvegica* 27: 106-117.
- Haugskott, T. 2005. Da sultanen kom til Sula - Sulasangeren. - *Trøndersk Natur* 33: 26-27.
- Hellström, M. 2005. Sällsynta fåglar i Sverige 2004. - *Fågelläret* 2004: 130-155.
- Hintikka, J. 2005. Tøyleterne i Varanger. - *FeltOrnitologen* 3: 17.
- Høyland, B.O., Heggland, H. & Mjøs, A.T. 2000. Sjeldne fugler i Norge 1996. - *Vår Fuglefauna supplement nr. 3 (2000)*: 4-23.
- Høyland, B.O., Heggland, H. & Mjøs, A.T. 2001. Sjeldne fugler i Norge 1997 og 1998. - *Vår Fuglefauna supplement nr. 4 (2001)*: 4-31.
- Knox, A.G., Collinson, M., Helbig, A.J., Parkin, D.T. & Sangster, G. 2002. Taxonomic recommendations for British Birds. - *Ibis* 144: 707-710.
- Lees, A.C. & Gilroy, J.J. 2004. Pectoral Sandpipers in Europe: vagrancy patterns and the influx of 2003. - *British Birds* 97: 638-646.
- Lindroos, T. & Tenovuo, O. 2000. White-winged Lark. Field Identification and European distribution. - *Alula* 6: 170-177.
- Mjøl̄snes, K. R. 2005a. Gråseiler på Jæren i forbindelse med operasjon nana. - *FeltOrnitologen* 3: 34-36.
- Mjøl̄snes, K. R. 2005b. Furusanger på Kvasheim. - *FeltOrnitologen* 3: 12-13.
- Mjøl̄snes, K. R., Bunes, V. & Solbakken, K.Aa. 2005. Sjeldne fugler i Norge i 2003. Rapport fra Norsk sjeldnehetskomitè for fugl (NSKF). - *Ornis Norvegica* 28: 4-50.

Polarsvømmesnipe Phalaropus fulicarius på Revtingen, Klepp 9.9.2004. Det er registrert seks individer dette året, faktisk med en overvekt av voksne fugler. Fuglen på bildet er en IK. Foto: Christian Tiller.

- Mjøs, A. T. 2002. Revurdering av eldre funn og endringer på den norske fuglelisten. - *Ornis Norvegica* 25: 64-92.
- Mjøs, A.T. & Solbakken, K.Aa. 2001. Sjeldne fugler i Norge 1999 og 2000. - *Ornis Norvegica* 24: 3-59.
- New England seabirds; <http://www.neseabirds.com/sheargreat.htm>
- Olsen, K.M. 2004. Blek tornseglare. - *Roadrunner* 12: 38-39.
- Olsen, T.A. 2004. Er kornspurven på vei tilbake som hekkefugl på Lista? - *Piplerka* 34: 17-20.
- Olsen, T.A. 2005a. Rovterne og dvergtterne – to nye X-arter. - *FeltOrnitologen* 3: 48-49.
- Olsen, T.A. 2005b. Uventet fugl på føringsplass i Midt-Telemark. - *FeltOrnitologen* 3: 37.
- Page, D. 1999. Identification of Bonellis Warblers. - *British Birds* 92: 524-531.
- Palmer, P. 1999. A hybrid Green-winged Teal? - *Birding World* 12: 377.
- Pennington, M., Osborn, K., Harvey, P., Riddington, R., Okill, D., Ellis, P. & Heubeck, M. 2004. *The Birds of Shetland*. Helm. London.
- Rogers, M. J. and the Rarities Committee. 2004. Report on rare birds in Great Britain in 2003. - *British Birds* 97: 558-625.
- Rogers, M. J. and the Rarities Committee. 2005. Report on rare birds in Great Britain in 2004. - *British Birds* 98: 628-694.
- Sangster, G., Helbig, A.J., Knox, A.G., & Parkin, D.T. 2002a. Taxonomic recommendations for European birds. - *Ibis* 144: 153-159.
- Sangster, G., Collinson M., Helbig, A.J., Knox, A.G., & Parkin, D.T. 2002b. The specific status of Balearic and Yelkouhan Shearwater. - *British Birds* 95: 636-639.
- Shirihai, H. Gargallo, G & Helbig, A.J. 2001. *Sylvia Warblers. Identification, taxonomy and phylogeny of the genus Sylvia*. London.
- Sleveland, I. 2005. Svartstork på lynvisitt. - *FeltOrnitologen* 3: 14-15.
- SOF 2003. *Sällsyna fåglar i Sverige*. 2:a uppl. Stockholm.
- Solbakken, K.Aa., Gullberg, A. & Mjøs, A.T. 2003. Sjeldne fugler i Norge i 2001. - *Ornis Norvegica* 26: 4-47.
- Strid, T. 2004. Fågelrapport 2003. - *Fågelåret 2003*: 98-169.
- Strid, T. 2005. Fågelrapport 2004. - *Fågelåret 2004*: 56-129.
- Svensson, L. 1992. *Identification Guide to European Passerines*. 4th edition. Stockholm.
- Svensson, L. 2001. Identification of Western and Eastern Olivaceous, Booted and Sykes's Warblers. - *Birding World* 14: 192-219.
- Svensson, L. 2002. Bergsångarens tvilling, olika arter – ändå rasande svårt. - *Vår Fågelvärld* 61: 7-14.
- Tveit, B.O., Mobakken, G. & Bryne, O. 2004. *Fugler og fuglafolk på Utsira*. Utsira Fuglestasjon.
- Votier, S., Harrop, A.H.J. & Denny, M. 2003. A review of the status and identification of American Wigeon in Britain & Ireland. - *British Birds* 96: 2-22.